Ն. 3411 — 1895 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 28 ԲԼՆՃՇԼՆՊԻՀ — 1313 ՐԷՊԻԻԼ ԱԽԸՐ 21 — ՕՆՊԻՐԻՆՃԻ ՄԷՆԷ

20 ԲԱՐԱ

ՀԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐՊԻՅԷ

20 ԲԱՐԱ

ԳՈՆԷ ՓԻՏԱԹԼԱՐԸ
12 պլէք 6 պլէք 3 պլէք
ՍԹԱՄՊՈԼ 140 ղ. 70 ղ. 40 ղ.
ԹԱՇՐԱ 200 » 100 »
Մէհմիյէ 20 ղրուշան

ԲՈԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԼԻՅԷ ԹԻԻՃԱՐԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

(صاحب امتياز: جيوه‌لكيان)

ԵԷՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

جريدهٔ شرقيه

ԻԼԱՆԱԹ ՓԻՏԱԹԼԱՐԸ
Լինճի, Ճնճի վէ Յինճի սահիֆէ ղ. 5
Լիւնէրու սահիֆէ 11ի 10ը. հա. » 3
Մէկտասը նսֆիյա սահիր պէնալէր ալնմանէն գապուլ օլունմագ վէ սէրբ սատմայան էվրաղ իլաւէ օլունմայմագ

Իսարէխանէսի Սթամպօլա Պապը Ալի ճատտէսինէ նումէրօ 20 Ճիվէլէկեան մաթպասասընա սարը։ Քէֆֆէլի մէկտաբ հագգընա կազէթանըն սահիպ վէ մէսուլը
ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ միւրաճաաթ օլունա։

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Զինաէ Սավթօֆտան պիր գաչ քիլոմէթրօ մէսաֆէաէ պուլընան Ֆօքէն չէհրինէ պուլընը։ Ալէմանիա հիւքիւմէթինին հրմայէսի թահթընտա պուլընան մխիօնարլարրն իգամէթկեահը եաղմայա վէրիմէսինէն տօլայր, Ալէմանիա հիւքիւմէթինէ Զին թարաֆընտան թարզիյէ վէրիլմէյ տիր։

Ալէմանիա հիւքիւմէթինին՝ Բէքինէ պուլընան աէֆէրինին թալէպի իւզէրինէ, միսիօնէրլէրէ թազմինաթը նագարիյէ վէրիլմէյ վէ վուզուս պուլան թաարրուզա զիմէտխալ օլան Զինլիլէր թէվզիֆ իսիւմիշ տիր։

Սբրպ կազէթալարընան պիրի՝ Սբրպիա հիւքիւմէթինին բոլթիգաարնան պահա էյլէտիկի սբրատա, հիւքիւմէթը մէզգիւրէրէն ԻԹԹԻՖԱՔ Միւսէլլէմ գարէր պիր հարբէքէթէ պուլընմամասընը նասիհաթ էյլէմիշ, վէ պու սբրատա հէմֆիվար օլան Աւսթրիա—Մաճառիստան տէվլէթինին ԻԹԹԻՖԱՔ Միւսէլլէմ տախիլ, վէ Ռումանիա հիւքիւմէթինին տախի ԻԹԹԻՖԱՔ մէզգիւրէ մահիլ օլմասընը իլալէթէն տէրմիյան ԻԹՄԻՉ տիր։

Բօմատան ճումատա էրթէսի կիւնքի թարիխէ պա Թէլէկրաֆ իշար օլունաղընա էկօրէ, Աֆրիգատան միւհիմմ հավատիալէրէ պէքէնիյօր իմիշ։ Ումումէն զանն օլունարընա կէօրէ, ժէնէրալ Գարաթիէրին Մանկաչյա գարշը չէտիա պիր հիճաում ԻԹՄԷՅԷ մէէզուն պուլընբյոր իմիշ։ Հարպիյէ նազրբը ժէնէրալ Մոչենի՝ միհիմմաթ վէ սիլահ ալմագ իչուն Նաբօլիյէ կէԹՄԻՉ տիր։

Իթալիա գրալընընն մախտումը բրէնտաը Նաբլընը՝ Գարատաղ բրէնսի Նիգօլանընն զըզը բրէնսէա Հալէնա իլէ նչանալանաճաղընը Թրէպոտա նամ ԻԹալիա կազէթասը եազըյոր։

Տիկէր պիր բիվայէթէ կէօրէ, մէզգիւր չայիա հէնուզ թէհագուզ ԻԹՄԷՄԻՉ տիր։

Եունանիսթան հարպ սէֆինէլէրինէն Սուէյշ զբրլիբընընը իլգ էմրսի հարբէթի ԻԹՄԷՄԷ իւզրէ էմր ալտընընը՝ Ամթինա կազէթալարը եազըյոր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Կիրիտ վիլայէթի ժանտարմա ալայընընը թէնսիզ վէ թանգիմինէ՝ պա իրատէի Սենիյէ թարապլուսը Ղարպ ֆիրգաի ասքէրիյէսինէ մէնսուպ միրիլիվա սատա։ Զիւհտի բաշա մէմուր թային պուլբրլմշ տրը։

—Թէտավի օլընմագ իւզրէ չէհրիմիզատ պուլընան Կիրիտ վիլայէթի միւսավիրի ամուվ։ Ղալիպ պէյ էֆ. հազրէթլէրինին իատէի ամիյէթլէ մահալը մէմուրիյէթինէ ավտէթ իտինճէյէ գատար, Գանտիա միւթէսարրըֆը սատա։ Հասան բաշա հազրէթլէրինին վէքալէթէն իյֆաի վազիյֆէ իտէճէկի իշտիրմիշ տիր։

Միւշարէլէյհ Ղալիպ պէյ էֆէնտի հազրէթլէրինին տիզլերինէ արբզ օլան աղրը կիւնտէն կիւնէ ազամագտա օլտուզընան, եագընտա իատէի ամիյէթի մէմուլ պուլունըյոր։

—Կիրիտ ժանտարմա գօմանտանը միրիլիվա սատա։ Էմին բաշանըն՝ խայլի սէնէլէրտէն պէրու սէպգ իտէն հիւսնի խրամէթինէ միւքասֆաթէն թէգաւուտ իտիմէսինէ միւսատէի Սենիյէ երգան պուլբրլորընը՝ Իդարա կազէթասը եազըյոր։

—Գասթամունի զապթիյէ արայընն մէրքէզ թապուրը էֆրատարընն դայտ վէ իսրաճ վէ իսթիխտամլարընճա պիր թագըմ սուի իսթիմալաթ վուգու պուլբրը իշիմ տիլմէսի իւզէրինէ, օլ պապատ թէտագիգաթը լազրմէ իճրա էյլէմէք իւզրէ, իսմէրաի ասքէրիյէտէն պիր զաթրն բիյասէթի թահթընտա վէ նիզամիյէ վէ զապթիյէ զապրթանընտան վէ Գասթամունի վիլայէթի մէճլիսը իտարէսի ազասընտան վէ մուհասէպէ գալէմինտէն պիրբր էֆէնտիտէն միւրէքքէպ օլարագ պիր գօմիսիոն թէշքիլի խուսուսընա իրատէի Սենիյէ շերֆսուտուր պույրբլորզընտան, մահալինճէ թէտագիգաթ վէ միւզաքերաթը լազրմէ իճրասբյա, եազընտա լայիհանընն մագամը ատինէ արզ ու թագտիմ օլունմասը մուգաբրբր պուլընտրը իշիտիլմիշ տիր։

—Եէնի Գալէ վէ Դիլազմէնտ պուլընան Ֆաէլը-լան վէ Թէրը Պէրի վարօրլարընընը՝ գարանթինարընը լազմ օլունմասը ճիհէթլէ իգմիրէ ալարբրբրմասը Պահրիյէ Նէզարէթինտէն իշար օլունմալա, մէզգիւր վարօրլարընը իպգասընա լիւզում գալմասընը ճէվապէն Սբհհիյէ Նէզարէթինտէն Նէզարէթը միւշարէլէյհայա իշար օլունմբշ տրը։

—Անատօլու շըմէնտֆէր խաթթը կիւզէրկեահընտա պուլունան էհալիյէ թէվզի օլընմագ իւզրէ պուլընան 10000 քիլէ էմիր Ցաղը պուղտայընընն թէվզի

ԶԻՆԻԹԼԻ ԻՄԹԻՆԱԳԼԱՐ ԿԷ ԻՆԹԻՀԱՀ ՇԱՐԳ

Ա

Էվվէլ էմիրտէ պիր Ինկիլիզ կազէթասընդն աթիտէքի իքմատէլերինի տիյնէմէմիզ լազըմ կէլիյօր։

«Ճաբօնլըլար տէրհալ Գօրէա իւլքէսինտէն տիշարը սիւրիւլէճէքլէ՞ր մի տիր. իհթիմալտէն կէօրիւլտիկի իւզրէ պու սիւալէ եալընդզ Ռուսիա տէվլէթինին Ասիա գրթասը իւլքէլերի նազըրը՝ էմնիյէթը քեամիլ իւզրէ պիր ճեվապ վէրէպիլիր. ֆագաթ էկէր կէչէն հաքիքա վարիտ օյան թէէկրաֆ խապէրլերինէ էմնիյէթ իտիլեպիլիր իսէ, Ճաբօն բայիթալթընտա պազը կէօնա խուսուսի թէէսիր մէվգէի իճրայէ գօնմագ իւզրէ պուլունըյօր։

«Էվվէլ էմիրտէ Այէմանիա տէվլէթինին պիր թագըմ թէրէտիւտտէն սօնրա, Ինգիլիզ Շարգ բոյիթիգալարընտա Ռուսիա վէ Ֆրանսա իլէ պիրլէշմէյէ մուվաֆագաթ կէօսթէրմիշ տիր. վէ իքինճիսի օրարագ, պու իւշ տէվլէթլէր հէր պիրլիքտէ Ճաբօն տէվլէթինէ բէճա էյլէմիշ տիրլէր քի՝ Լիա—Թունկ չէպհի ճեզիրէսինի պրագրպ կիթմէք խուսուսընտա պիր ազ չաբուգ տավրանընդն։

«Բրէնս Հօհենյօէնին ալիրէն Ռուսիա իմբէրաթօրընա վիզիթա վէրմիշ օյարընդը, վէ Պէրլինէ ավտէթինտէ ճէչէլի պիր սուրէթտէ Այէմանիա իմբէրաթօրը նէգտինէ չաղբրըլըպ, օրատա պիր մէշվէրէթ իճրա իտիլտիկի թամնը հիսապա ալընընը իսէ, Ռուսիա, Ֆրանսա վէ Այէմանիա տէվլէթլէրի՝ Ճաբօն իւզրինէ եէնիտէն իճրաի թէէսիր իթմէքլիկէ գարար վէրմիշտիրլէր կիպի կէօրիւնիյօր. վէ պէօյլէ պիր թէէսիր իճրասը գարարը անըն իչիւն տահա զիյատէ տիգգաթա շայան պիր չէյ տիր քի, զամէն Ճաբօն տէվլէթի քէնտիսի՝ Բօրթ—Արթիւր լիմանընը պօյլթմագա գարար վէրմիշ, վէ գալէլերին հէամ իտիմէլերինի էմր էյլէմիշ օլուպ, պու պապտէ վէրիլէն էմր քեամիլէն իճրա իտիմէքտէիր։

«Պէօյիւք տէվլէթլէր՝ հէր վագթ քէնտի գուտրէթլէրինի պու եօլտա սարք իթմէգլէր վէ աճէլէ իտէեօրլար կիպի պիր զանն հուսուլէ կէթիրմէք եօլունա սաբմագլար. իմտի Ռուսիա տէվլէթինին՝ եա օ տըր քի Ճաբօնըն վատալըրընա բէք տէ ինանմագ իսթէմէտիկինէ, վէ տէվլէթը մէգքիւրենին քէնտի տօնանմասընը արթըրմասընա վագրթ պըրագմամագա գարար վէրտիկինէ, վէ եօգսա Ռուսիա իմբէրաթօրընն հէր նէվլի թէհլիքէյի կէօզէ ալարագ քէնտինէ բագիպ պուլընան տէվլէթի (Ճաբօնը) Գօրէա իւլքէսի իւզրինէ համիլիք իճրասը նիյէթլերինէն վագ կէչիրմէք իսթէտիկինէ տաիր չիպհէլերտէն կէրի տուրմագ կիւճ պիր մատտէ օլույօր։

«Ռուսիա կագէթալարը՝ պու եօլտա պիր իտտաանընդն նիհայէթ միւճէրրէպ օլաճաղընը պիր վագթտան պէրու պէյան իթմէքտէ իտիլեր. վէ իմբէրաթօր հազրէթլէրի տախի, Ճաբօնընն եէնիտէն գրուազեօր սէֆինէլերի եաբարընմագա մէչղուլ պուլընտրդընը միւչահէտտէ իտէրէք, պէլքի չիմտիյէ տէկին, իչի բէք տէ աճէլէյէ պինտիրմէք իսթէյէմէդ վէ գաթի պիր թէտպիր էլէ ալմագ իտի։

«Պունլարընն հէր հանկըսը տախի օյմուշ օյսա, պու տարպէնին՝ Ճաբօնընն քիպրինէ բէք ազընը պասաճաղը աչիքեար տըր. վէ պու հալտէ Ինկիլթէրրա տէվլէթի՝ իչէ գարբշմայըպ տա աչրգտա տուրտուղընտա, եէնիտէն, եանի Ռուսիա իլէ Ճաբօն պէյնինտէ պիր մուհարէպէ զուհուրա կէլմէսինին էօնիալընապիլէճէ՞ք մի. պուրասը պիր մէսէլէ տիր։

«Ճաբօն բայիթալթընտա գուվվէթլի թագէիգլեր իճրա իտիլմէքտէ օյտրզընա տաիր չօգլուգ չիպհէմիզ եօգ տըր. վէ պու թագէիգլերին հուսուսլէ կէթիրէճէքլերի թէէսիր, պու սրրատա Ճաբօն մէմալիքինտէ վուգուա կէլմէքտէ օյան իչի ֆըրգա միճատէլէսինին հա՞նկը նօգթասա գարար գրլաճաղընա մէրպութ պուլընմըշ օյույօր։

«Լօնտրատա պիր էյիճէ պիլինմիշ օյտրզը կիպի, խարիճտէն բէք չիտտէթլի սուրէթտէ սըգրշարրըլտրզը հալտէ, պու ֆըրգալարտան պիրիսի՝ Ռուսիանընն իտտաալարընը պիւսպիթիւն ըէտտ իթմէք թարաքնտա տրը։

«Պու ֆըրգանընն իտտասընճա Ռուսիա տէվլէթի՝ հարպ իթմէք նիյէթինտէ պուլընտրզընտան, Միպէրիանընն պիր թարաքընտան տիկէր թարաքընա գատտար ուզանճագ չրմէնտրֆէրին թէքմիլ օյմասընտան էվվէլ, Ռուսիայա գարչը գօնուրմասը տահա էվլա օլաճագ տըր. վէ նէ Ֆրանսա վէ նէ տէ Այէմանիա՝ չու տրը տէյճէք սուրէթտէ Ռուսիայա մուավէնէթ իտէմէյէճէլէր տիր, չիւնքի Ֆրանսա տէվլէթի՝ Մատակասգարընն ֆէթհ իտիմէսի զայէսի իլէ մէչղուլ պուլընտրզը կիպի, Այէմանիա տէվլէթինին տախի Ճաբօնա գարչը օլաճագ պիր մուհարէպէտէ էսասի պիր մէնֆաաթ տույզուսը պուլընմամագտա տրը։

«Վագրա Ռուսիայա գարչը օլաճագ մուհարէպէ չէտտա պիր մուհարէպէ օլաճագ իսէ տէ, նիհայէթ պիր տէնիզ մուհարէպէսի օլաճագ տրը. վէ Ճաբօն տէվլէթի՝ Չինէ գարչը օյան պէօյիւք մուհարէպէսինտէ գազանտրզը մէնֆաաթյարը թագէիգ (ճնշում) թահթընտա պրագմագտան վէ օ գատտարճան թէէֆի իլէ Ասիա գրթասընտա գազանմըշ պուլընտրզը նուֆուզու թէէսիրի (բրէսթիժ) զայա իթմէքտէն իսէ, պէօյլէ պիր տէնիզ մուհարէպէսի մաղուլպէյէթի թէհլիքէլերինէ կիրիշմէսի տահա խաչրզը օլաճագ տրը տէյօրլար։

«Քէգալիք Ռուսիանին ասըլ Ճաբօն մէմալիքինի (ատալարը) պասամայաճաղը հիսապ թահթընա ալընարագ, մուհարէպէտէ զալիպ չրզսա տախի, չիմտի վէ հիչ պիր թօբ բաթլամագսրզընն նէ թայէպ իտիյօր իսէ, անտէն զիյատէսինի թալէպ իտէմէյէճէկի աչիքեար տրը։

«Իմտի Ճաբօն տէվլէթի՝ Ինթիհահ Շարգտա թրպգը Ինկիլթէրրանընն հալինտէ պուլընրպ, սրրի քէնտի տէնիզ գուվվէթինէ կիւվէնմէյի, վէ հէր նէ զման քէնտի գուվվէյի պահրիյէսի իգթիտարը քեամիլէ վասըլ օլուր իսէ, պիր տիչման իւզերինէ օլ վագթ հիւճում իթմէյէ սէրպէսթ պուլունմայը տրը։

«Էկէր Ճաբօն՝ Գօրէատան կէրի չէքիլիրսէ, Ռուսիանընն արթրգ թալէպ իտեճէք պիր չէյի գալմայրպ, Ճաբօն տախի նագտէն պիր միւնասիպ թագմինաթ ալաճաղընտան, իլքի եախօտ իւչ սէնէյէ տէկին քէնտի տօնանմասը միւթթէֆիգ տօնանմա ֆրգալարընն հիճումընտան պիւսպիթիւն էմին պիր հալէ եիւքսէլթմիշ օլապիլիր։

«Ճաբօն զաթէն Ֆօրմօզա ատասընա մալիք օլմուշ տրը, վէ ազ վագրթատան ատալարընն մուգավէմէթի տախի պասթրրըլպ, չիմտի նէթիյճէսի մէճհուլ պիր մուհարէպէյէ կիրիշմէքտէն իսէ, միւնասիպ պիր սրրասընը գօլայրպ, տահա տիկէր ատալար տախի էլէ կէչիրէպիլիր։

«Ռուսիա տէվլէթի եէտինտէն զապթ իտիմէյէ չայան պիր մէմալիք եօգ տրը, պունըն մուղայիրի օլարագ էկէր Ճաբօն տէվլէթի՝ Էվրօբայա գարչը վուգու պուլաճագ իլք մուհարէպէտէ պիր օրտու զայպ իտեճէք օլուր իսէ, քէնտի գուվվէթի ասլիյէսի ֆէնա սուրէթտէ պօզուլապիլիր։

«Իմտի հազրը եալընզ Ռուսիա տէվլէթի եէրինէ հէմ Ռուսիա, հէմ Ֆրանսա վէ հէմ տէ Այէմանիա իչի պիրլիքտէ հարէքէթ իթմէքտէ իքէն, պունլարա գարչը գօյմագ զայէսինէ տիչար օյմագտան իսէ, իչի թաթը եէրինէ պաղլամագ՝ Ճաբօնընն հայսյէթինէ տօգանը պիր մատտէ տէյիլ տիր տիյօր պու ֆըրգա։

«Ճաբօն տէվլէթի եալընզ վուգուաթլարա միւնթազրը պուլունմալը, վէ սրրասը կէլտիկինտէ ախազը ինթիգամ իթմէյէ հազրլանմալը տրը, վէ քէնտի տօնանմասընընն գուվվէթի իքմալ օլունտրգտա, քէնտի ախզը ինթիգամ թէչէպպիւսինտէ մուվաֆֆագրյէթէ նաիլ օլաճաղը չիպհէսիզ տիր տէյու իլա վէվի մէգալ իտիլիյօր։

«Իկէրուտտէ Էվրօբատա գարբշրգլեգլար զուհուրինտէ այնը Էվրօբա տէվլէթլէրինտէն պիրիսի տախի Ճաբօնընն միւթթէֆիգի պուլընմըշ օլաճագ տրը։

«Նիհայէթ պու ֆըրգանընն տա իտտաալարը պու մէրքէզտէ օլուպ, իլքի ֆըրգատան հա՞նկըսընընն էֆքեարը զալիպ գօբաճաղը՝ բէսմիրիք հալի պուլընմայան հիչ պիր Էվրօբալընընն քէստիրէճէյի պիր մատտէ տէյիլ տիր։

«Ճաբօնլըլար, Չին իլէ մուհարէպէ իթմէք իչիւն երրմի սէնէ պէքլէտիրէր, վէ օնտան սօնրա պիրտէն պիրէ հարէքէթէ գալդըշարլար. վէ էկէր պիր Էվրօբա տէվլէթի իլէ մուհարէպէ իթմէք իսթէյէրէր իսէ՝ օն սէնէ տահա պէքլէյէպիլիրլեր. վէ Ինկիլթէրրա կիպի տիշարտան պիրիսինին քէնտի մէմալիքէրինի պասաճաղընտան գօրգուլարը պուլընմատըընտան, տէնիզ իւզերինտէ էվրօբալըլարա գարչը գօյապիլմէք իչիւն իսթէտիքլերի կիպի քէնտի գուվվէյի պահրիյէսերինէ իհթիմամ վէրէպիլիրլեր։

«Քէնտի տօնանմալարընն արթըրմասը իչիւն տէ բարայա միւհթաճ պուլընմագտա իսէլեր, իչթէ Ֆրանսա վէ Ռուսիա տէվլէթլերի՝ Չինին Ճաբօնա վէրէճէյի թագմինաթը հարպիյէ բարասընը թէտարիք իթմէքտէ պուլընը օյօրլար։»

ԲԱՄԻՐ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

Բամիր հուտուտընը թային իթմէկէ մէմուր օյան գօմիսիօն ադասը միյանընտա մուխալէֆէթը էֆքեարը վուգու պուլարընընա տաիր Ռուս մէնպալարընտան ալընարագ կագէթալար վասրթասրյա նէյր օրընան հավատիս՝ Ինկիլիզ կագէթալարը թարաքընտան թէքզիպ իտիմիշ իտի։ Պու քէրրէ Բէթերսպուրկտան Թայմզ կագէթասընա վէրիլէն խապէրլէր՝ Ռուս մէնպալարընտան չրգան բիվայէթլերին տօղրուլըընը թէէյլա իտիյօր։ Մէգքիւր կագէթա տիյօր քի,

Գօմիսիօն՝ իքմալը վազիֆէ իթմէգտէն մուգատտէմ, ադա միյանընտա պազը խուսուսլարտա հէմէֆքեարլըգ հասը օյամատընը ճիհէթլէ, թահտիտը հուտուտ մէսէլէսի խիթամբէգիյը օյամայաճաղը գանն իտիմիշ իսէ տէ, Ինկիլիզ մէմուրլարը՝ Ինկիլթէրա հիւքիմէթինին ըէյիհնէ միւրաճաաթ իթմիշ, վէ հիւքիմէթը միչարեէյհա թարաքընտան լազըմ կէլէն գօլայըգ կէօսթէրիմիշ օլարընընտան, իխթիլաֆը վագը պէրթարաֆ իտիմիշ տիր։

Բամիրա հիւքիմէթի՝ Մ. տը Կիերսին խարիճիյէ նէգարէթինտէ պուլընտրզը սրրալարտա իճրա օլընան մուգավէլէի թահտիտյէտէն բէք մէմնուն օյմատընընտան, պու պապտէ Ինկիլթէրա հիւքիմէթի թարաքընտան գօլայըգ կէօսթէրիմէգսէ՝ թահտիտը հուտուտա տաիր օյան միւգաքէրթթէն խիթամա էրմէյէճէկի մէմուլ պուլընընյօր իմիշ։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Քէօթահտա միւթէարրրզքը սատատ. Վէյսէլ բաշա հազրէթլէրինէ թէրքիէն Ռումէլի պէյլէրպէյլիկի բայէսի թէվճիհ պույրուլմըշ տրը։

* * *

Տէտէաղաճ նախպլիկի՝ Էրթօղրուլ նախպի էսպագ մէքքէմ. Մուսթաֆա Ռիշտի էֆէնտի,

Հալէպ վիլայէթինտէ Անթաքիա գազասը նախպլիկի՝ Շարքէյ նախպի էսպագ մէքքէմ. Պէքիր Սրագի էֆէնտի,

Վան վիլայէթինտէ Ատէլճէվազ գազասը նախպլիկի՝ Էրճիշ նախպը ասպզը Ապպաս էֆէնտի,

Այտըն վիլայէթինտէ Սէրայքէօյ գազասը նախպլիկի՝ Ճումաա նամը տիկէր Գայլար նախպի ասպզգ Իպրահիմ Իսսան էֆէնտի,

Սիվաս վիլայէթինտէ Թէնօս գազասը նախպլիկի՝ Ուլուպուրլու նախպի ասպզգ Մուսթաֆա Նիւրսուլ էֆէնտի թէֆվիզ պույրըլմըշ, վէ մուսմանիէյհիմին էմրը թահլիքիլերի իճրա գրլընմըշ տրը։

* * *

ՆԻՇԱՆ

Մէքթէպը Ֆիւնունը Հարպիյէի Շահանէ յրմէնտրֆէր մուալիմի ֆէրիգ սատատ. Լրգօգ բաշա հազրէթլերինէ թէպտիյէն իքինճի ըրեթպէտէն Օսմանի նիշանը զիյշանը իհսան պույրըլմըշ տրը։

ՐԷՍՄԻ

Սայէի գուտրէթվայէի հազրէթը բատիշահէտ Հալէպ, Ինգարէ, Երզրում, Տիարպէքիր վէ Ատանա վիլայէթլերինտէ տախի իւմմ ու ատայիշ պէրքէմալ օլուուզը՝ մագամը ճէյիրը Սամսարէթուզմայա վարիտ օյան ֆի 26 իյլուլ սէնէ 311 թարիխլի թէլէկրաֆլարտան անլաշըլմըշ տրը։

ԱՀՎԱԼԸ ՍՐՀՀԻԹԷ ՎԷ ԳՕԼԷՐԱ

Իզմիրտէ գուշ պօղան խասթալըզը զուհուր իթմէսի իւզերինէ, մահալլի թապիպլերինտէն ուգթ. Պրուսէյնի՝ տօգթ. Ռունդն սէրօմ նամ իլաճընը գուլլանմըշ, վէ պունտան նաֆի նէթիճէլեր հուսուլէ կէլմիշ տիր։ Մուսմանիէյհ տօգթ. 18 վէ 14 այրգ 15 խասթայա պագմըշ տրը։ Պու 15 խասթատան 7սի 3 կիւն գարճընտա էյի օյմուշ, 1ի 8 կիւն սիւրմիշ տիր։ Խասթալրգ պօղազ իլլեթի օյտուզը իչիւն 5 շիրինկայա տէվամ իտիրկ, տիկէր 3 չօճուգ 4 կիւնտէ էյիւշմիշ, վէ 2սի էօյմիշ տիւր։ Ճիմիէսինէ ասիտ պօրիք կարկարասը վէրիմիշ վէ երգանմըշ տրը։

Վէֆաթ իտէն 2 չօճուղա բէք կէճ եէթիշիմիշ, վէ ատէթա իւմիսիզ պիր հալտէ իքէն թէտավի իտիմիշ տիր։

* * *

Հումատա պու տէֆա թէքքրար զուհուր իտէն խասթալըզը չիւպհէլի օյտրզը՝ թապիպ բաբօրթօյարընտան անյաշըմագա, մէգքիւր խասթալըզը նէվլի գաթիէն անլաշըլընճայա տէկէն, Հումս միւվարէտտիր հագգընտա թէտապիրը թէհաֆիուզիյէ թէչէպպիւս օյնընը՝ Շամատան էվվէլքի կիւնքի թարիխլի չէքիլէն պիր թէլէկրաֆտա իշար օլընմըշ տրը։

)(84)(

ԲԱՐԱՆԸՆ ԳՈՒՎՎԷԹԻ

ՄԻՒԷԼԼԻՏԻ — ՄԻՒԹԷՐՃԻՄԻ

ՇԱՐԼ ՄԷՐՈՒՎԷԼ — ԱՆՏՈՆ ԱԼԻՔ

—Պէն սէրվէթ տրամայօրում. Պէնէէթթայը արայօրում . . .

—Տիւնեա պէօյիւք տիր . . . տրատը, պուլտուն իսէ, նէ՞ սէօյլէյէճէքսին։

—Սէվմիյիմի արզ իտէճէյիմ։

—Եա օ պիր պաչգասընը սէվիյօր իսէ՞։

—Եանլըշ տրը։

—Եա օ սէվմիյինէ գավուչմագ նիյէթիյլէ պըրագմըշ սավուչմուշ իսէ՞։

—Եալան տրը։

—Այպ վէ գապահթընը քիմսէ տույմասընն իչիւն գաչմըշ կիթմիշ իսէ՞։

—Սրրի իֆթիրա տրը։

—Եա պունտան պէօյլէ նամուսը պիր քիմսէյնին զէվճէսի օյմաղա չայէսթէ տէյիլ իսէ՞։

—Մէմուլ իսէ՞րմիսին։

Լաժաքէթ թէրէտիւտտէ գալտը։ Տուվարա տայալը օյան օտուն տէմէթլէրինտէն պիր մըգտար տահա ալըպ օճաղընն իչինէ աթտրգտան վէ կէլիպ էէկէնինին եանընա օթուրտրգտան սօնրա, էլլերինի թուտուպ.

—Պէնի տինլէ, Ժան, տանա քէտէր վէրմէք իսթէմէտիյիմի պիլիրսին. պէն սէնի զուճաղրմատա պէօյիւթմիչիմ. տիմէք օլուր քի տաէթա վալիտէն մագամընտայըմ։ Պիր վալիտէ էվվատը իչիւն հէր տիւրլու ֆէտտաքեարլըզը իթմէլի տիր։ Անճագ, նամուս ու իթիպար տէնիլէն չէյի մուհաֆազա վէ վըզայէ իթմէք իճապ իտէր։ Գարտայընն Բիւր զէնկին տիր. Ալլահ վէրէ տէ պիր գարը սայէսինտէ էտինմիշ օլարզը պու սէրվէթին պէլասընը չէքմէյէ իտի։ Օ գարբյը պէնիմ կէօզիւմ թուիմատը. տանասընն պապասընն քիմէր օլտուգլարընը պիլմէյօր։ Պու իսէ էյի պիր ալէամէթ տէյիլ։ Էնի ըրզ օյան անալար պապալար էվլատլարընը թէրք իթմէղլեր։ Դավաիտը տինիյէյէ թէվֆիզէն միւնազրա օյմայան նիքեահլար՝ ինտիմատ հիւքիւմսիզ տիրլեր։ Բիէրին գալպի բէք տօգրու տրը, լաքին գապահթը տրը. սէն պունտան պէօյլէ Պէնէէթթայը խաթրընտան չըգարմալըսընն, մէմլէքէթէ կիտիպ էյի պիր զըզ պուլմալը վէ էվլէնմէյիսին. եախօտ քէտէրլի իսէն պիրազ վագրթ պուրատա գալ, քէտերին կէչէր. պու տաղլարրն իւսթիւնտէ, ինանա ասիմանա տահա եագրն տրը. պուրանընն հավատը տահա թէմիզ տիր։

Ժան պաչընը հալասընընն օմուզունա տայաթտրրզպ.—Հազզընն վար. լաքին էլիմտէ տէյիլ, նէ՞ եարայըմ։

—Օ հալտէ կիթ, արա, պէլքի պուլուրսուն, կէօրիւրսիւն տէ, պու ադ ու մուհապէթտէն վազ կէչէրսին. լաքին նէրէտէ օլտուղընը պիլի՞օրմըսընն։

—Խապէրիմ եօգ։

—Էյի քի սէն սէօյլէյօրսըն. էկէր հազգընտա մուհապպէթի օլայրը, չիմտիյէ գատտար սիւքիւթ իսէ՞ր մի իտի։

—Եա քիմսէտէն պիր իմտատ կէօրմէյէրէք էօլմիւշ կիթմիշ իսէ՞։ Էյնասը նէ օլտուղընը անլամագ արզուսընտայըմ։

—Մատամ քի արզու իտիյօրսըն, կիթ, օղլում, Ալլահ եարտըմճըն օլսուն. լաքին պիրմիշ օլ քի, պիզի պըրազրպ կիթտիյինտէն տօլայը բէչիման օլաճագսընն։

—Բէչիման օլաճաղըմա չիւպհէմ եօգ։

—Բարան վա՞ր մը տրը։

—Պիր մըգտար բարամ պուլունուր։ Կէչէն մէվսիմ պէրէքէթլի իտի. Պարոնըն չօգ բարասընը ալտրմ։

—Հա՞նկը Պարոնընն։

—Պարոն Մօզէնին։

—Նէ՞ ատտին.

—Պարոն Իզատ Մօզէնին։

—Պու իսմ նէ Խրիսթիյան իսմի, նէ տէ Ֆրանսըզ։

—Ղայէթ զէնկին եապանը պիր պանքէր տիր։

—Իզատ . . . Մուսէվի օլմալը . . .

—Էօյլէ զանն իտէրիմ։

Լաժաքէթ դայէթ միւթէասսրպ վէ տինտար վէ ճահիլ վէ ատատէրլի պիր գատրն օլտուղընտան, Մուսէվիտէն զազանրան բարայը հէլալ տատ իթմէմքտէ իտի։

Պարոն Մօզէյէ նազարը նէֆրէթ վէ ղարազ իլէ պագմասընընն պայզա պիր սէպէպի տահա վար իտի։

Շէօյլէ քի, Պէնէէթթանընն դայպուպէթինտէն պէրու Լիւչօն գասապասընտա պիր չօգ թէվաթուրլար վար իտի։

Գրչրն ուզուն կէճէլերինտէ էվլերտէ մէրզումէնին սէօզիւյլէ վագրթ կէչիրիլմէքտէ վէ հաթթա թապրի Պարոն Մօզէտէն տէ պահա իտիլմէքտէ իտի։

Օ պէյլարէ զըզըն ուղրտարը ֆէլաքէթ նէտէն իպարէթ օլտուղընը քիմսէ պիլմէմէքտէ իտի. ֆագաթ Պարոն Մօզէնին բէք սըգ օ թարաֆլարա կիթմիշ կէլմիշ օլարզը՝ ճիմմէյէ մալիմ իտի։

Պունտան մատտա, Արտօս հէր նէ գատտար քէնտիսինի մէտուլիյէթէն գուրթարմըշ իտի իսէ տէ, խուլյունտան վազ կէչմէմիշ օլտուղընտան, արա սրրա չարապը զիլատէէ գաչրրտրզընտա, լիզուսմսըզ վէ ֆազլա սէօզլեր սէօյլէմքտէն ֆարրիզ օլմազ իտի։

Պու սէօզլեր իսէ Լաժաքէթին գուլաղընա գատտար վասրլ օլմուշ իտուկինտէն, Պէնէէթթանընն ուղրամըշ օլտրզը պէլա՝ Պարոնընն եիւզիւնտէն օլտուղընա չիպհէսի գալմամըշ իտի։

Պու գարը էօյլէ օլուր օվազ չէյլերտէն ֆիւթուր իտուպ գօրգան գարրլարտան վէ ատալէթը պէչէրիյէնին թայինէ միւգթէտիր օլամատրզը ճէզայը՝ միւսթահազզ օլանտան տիրլդ իտէնլէրտէն տէյիլ իտի։

Լաքին պէօյլէ այարճա տէօրթ տուվար իչինտէ գալմըշ վէ պուզ վէ գար վէ զուրա վէ այը վէ ֆուրթունա վէ նիհայէթ հէր տիւրլու պէլիյէ իլէ մուհասէրէտէ պուլունմըշ օլանլար կէվզէ օլմասրզլարընտան, բահիմանէ պիր նազար իլէ էէկէ-նինէ պագմագա իքթիֆա իտէրէք,

—Տիմէք քի գթիյէն գարար վէրտին։

—Էվվէթ, նինէճիյիմ։

(Տէվ-ի)

Մ. ԲԱՍԹԷՕՐԻՆ ՃԷՆԱԶԷՆ ԱԼԱՅԸ

Ալիմը մէջհուր միութէվէֆա Մ. Բասթէօրին ճէնազէսի՝ ալաֆր. հոկտեմբերին 5ինճի կիւնիւ միութէվէֆի միւշարէլէյհին ամէլիյաթխանէսինէ պուլընտրը տաիրէի մախսուսէտէն գալտրրելարագ, Բասթէօր ֆամիլեասը էֆրատաբյա էճնէպի տէվլէթլեր սեֆիրլերի վէ միութէվէֆանին տսսթ վէ ահրպպասը հազրը պուլընտրգաբը հալտէ, ճէնազէ ալյինի Օէն Լամպէր բահիպի թարաֆընտան իճրասընտան սօնրա կրլանթալարը համլի պուլընան ալրապալար եօլա չզգարբլմըշ տրը։

Պիրինճի արապա Բարիզ կազէթաճըլարը հէյէթի, Հավը աթրպասը հէյէթի, յարպոն խասթալըզընա գաբշը աշը հէյէթի, զրբաաթ մէճլիսի, Ֆրանսա միւլքիյէ մէճլիսլերի, գուշ պօղան խասթալըզրը թէտավիյէ մէմուր հէյէթը աթրպպա վէ տահա սարբ մէշհուր ճէմիյէթլեր թարաֆընտան կէօնտերիլէն կրլանթալար իլէ տօլու պուլընբյոր իտի։ Իքինճի արապասը Ավինեոն թիճարէթ օտասը, Բիյո տը Եանէյրօ հէյէթը աթրպասը, Լիլ չէհրի, Հօթ Մարն էյալէթի, պայթար հէյէթի վէ սարբէ թարաֆընտան կէօնտերիլէն չիչէքտէն կրլանթալարյա միւգէյյէն պուլընբյոր իտի։ Իլչինճի արապասը Ֆրանսա տար իլ մուալիմիյի, Լիլտե քեահին Բասթէօր տար իւս սէնայիի, Ֆրանսա գատընբրը հէյէթի, Սօն իբէքճիլերի, Թուլուզ թրպպ տար իլ ֆիլունը վէ տահա սարբ մահալլերտէն իհտա օյրան կրլանթալար իլէ տօլու իտի։ Յէօրտիւնճի արապասը Բորթուկալտան, Ալէման ճէմիյէթը թրպպիյէսինտէն կէօնտերիլէն կրլանթալարը հավի պուլընբյոր իտի։

Բարիզ պէյէտիյէ իտարէսի թարաֆընտան կէօնտերիլէն կրլանթա՝ սիյահ գատիֆէ իլէ գաբը պիր իւչայագ իւզերինտէ նագլ օյունբյոր իտի։

Ճէնազէնին բիւսկիւլերինի սաղ թարաֆընտան Բարիզ տար իլ ֆիլունը՝ նամընա՝ Մ. Եուասիյէ, Ֆրանսա ճէմիյէթը թրպպիյէսի նամընա՝ Մ. Պերժրօն, մէքթէպը թրպպիյէ նամընա՝ Մ. Պրուարտէլ, վէ սօլ թարաֆտան տա Ֆրանսա հիւքիւմէթի նամընա՝ մէարիֆ նազրը Մ. Բուանգարէ, ֆիլունն ագատէմասը նամընա՝ Մ. Պերթրան իլէ տար իլ մուալիմիյի միւտիրի Մ. Բէրթրամագտա իտիրը։ Ճէնազէնին արգասընտան Բասթէօր ֆամիլեասը ազասը եիրիմէքտէ, վէ անլէր՝ միութէվէֆանըն նիշանլարբյա միւզէյյէն պուլընան սիյահ եասարգլարը թաշրմագտա օյան տէօրթ թէշրիֆաթ մէմուրը թաագիպ էյլէմէքտէ իտի։ Եօլատ մուղիգա մաթէմ հավալարը չայմագտա իտի։

Միութէվէֆանըն ճէնազէ ալայընը սէյր իթմէք իւզրէ կիւզէրկեահընա թէստիւֆ իտէն խանէլերին բէնճէրէլերիյէ եօլ իւզերինտէքի ազաճլարըն իւսթիւ գատրն վէ երքէք խընճախընճ գալապալըգ իւլէ օրու։

Ճէնազէ ալայը ահէսթէ ահէսթէ նօթր Ցամ քիլիսէսինէ տօղրու իւզերէտիկի կիպի, ճէնազէնին վիւրուտինէ պէքէյէրէք քիլիսէ գաբուսը էօնիւնէ պիրիքմիշ օյան էհալի՝ ուզագտան ճէնազէ ալայընը կէլտիկինի իշիտինճէ՝ հէման սբրա իւզերինտէ տիրվիպ քիլիսէյէ կիրիյէճէք երի աշգ պբրագմըշլար, վէ ճէնազէ արապասը գաբու էօնիւնէ կէլիր կէլմէզ, էհալի շաբգալարընը աշարագ միութէվէֆա ալիմը մէշհուրէ սօն տէֆա օլարագ պիր բէսմը իհթիրամ իյֆա էյլէմիշլեր տրը։

Օ սբրատա քիլիսէնին իշէրի գաբուսը աշբլբգ, տերունը պինկրճէ մմարալա թէնվիր օլընտրը կէօրիլմիւշ տրը։

Թապութ՝ քիլիսէտէն իշէրի կէօթիւրլտիքտէն սօնրա, Հոգեհանգիստ տուալարընա պաչանմըշ, վէ խիթամընտա թէքբար քիլիսէտէն չզբրբլբգ, միութէվէֆանըն ալիլսի էֆրատբյա սարբ զեվաթ՝ ճէնազէնին էթրաֆընա տիզրիլերէք, Ֆրանսա մէարիֆ նազրը Մ. Բուանգարէ թարաֆընտան պիր նութգ իյրատ օյունմըշ տրը։

Ճէնազէ ալայընտա բէհսը ճիմհուր Մ. Ֆելիքս Ֆոռ տախի պիր գաչ իւմէրտա ասքերիյէ իւէ պիրլիքտէ հազրը պուլընմըշ տրը։

Բէսմը մէզքիւրը խիթամընտա, ճէնազէ՝ Բասթէօր ամէլիյաթխանէսինէ նագլ օլընարագ, եվվելճէ թէտարիք օլընան մահալէ տէֆն իտրիվիշ տրը։

***

Միութէվէֆա Մ. Բասթէօրին ճէնազէ ալայը իճրա օլընտրը կիւն, պիճիճիմէ հիւքիւմէթ տարիբէյերի գաբալը օյտուգլարը կիպի, հէման ճիւմէթ տարբէ վէ միւէսսէսաթ վէ էքսէր խանէյեր՝ պայրագլարընը՝ իւզերինտէ սիյահ թիւլ իւէ գաբալը պուլընտրը հալտէ, եաս ալեամէթի օյմագ իւզրէ եարը տիրբէկէ գատար չէքմիշլեր տրը։

***

Ֆրանսա հիւքիւմէթինին չուրարի տէվլէթի՝ միութէվէֆա Մ. Բասթէօրին ճէնազէ ալայընա թախսիսլընմագ իւզրէ 20000 ֆրգ. սարֆը իչիւն մէարիֆ նէզարէթինէ մէէզունիյէթ վերիլմէսինէ գարար վերմիշ տրը։

ԼՕՆՏՐԱՏԱ ԹԱՍԹԱԼԸԳ

Լօնտրանըն վասաթ վէ չարգ ճիհէթլերինտէքի մահալլերտէ չիչէք խասթալըզրընն զուհուր իթտիկի վէ իչիլճէճք սուլարրն ազրզը ճիհէթի իլէ, խասթալըզրն կիւնտէն կիւնէ արթարզը՝ Էվրօբա կազէթալարընտան նագլէն եազրմըշ իտի։

Շիմտիքի հալտէ երնէ քեափի մբգտարտա իչիլճէճք սու պուլունմասըզրնտան, էհալի չիքայէթ իտիյօր իսէ տէ, խասթալըզրն պու կիւնլերտէ էօնիւ ալընտրը սէօյլենմէքտէ տիր։ Մամափիհի Լօնտրատա ահվալը սբհհիյէ տահա էյիլեչմէմիշտիր։ կէչէն հաֆթա զարֆընտա Լօնտրատա գրբրլ խասթալըզընտան 3500 վուգուաթ կէօրիլմիւշ, վէ պունլարտան 2784 քիչի խասթախանէլերտե թէտավի օյընմագտա պուլընմըշ տրը։

Պու վուգուաթըն եալընը 70ի կէչէն ճումա երթէսի կիւնիւ թահգիգ իտիրմիշ տիր։ Զիչէք խասթալըզընը պու գատար չիտտէթլէ հիւքիֆերմա օլրը՝ նէ տերեճէ մուճիպը թէլալ իսէ, մէզգիւր խասթալըզը եայբրմասընա մէյտան վերմէմէք իւզրէ Լօնտրա էհալիսինին աշը ամէլիյաթընը իճրասընա զայրէթ իթմէմէլերի զարիպ տիր։ Մաիւմ օյտուզը իւզրէ, Լօնտրա էհալիսինէն չօզը՝ չիմտիյէ գատար աշը ամէլիյաթընը իճրասընա մուվֆագաթ իթմէտիկի ճիհէթլէ, տեֆթալա միութթէհիմ օլարագ մահքէմէլեր հուզուրընա ճէլպ օյունըբյար իտի։ Շիմտիյէ գատար չօճուգլարընը աշբլամայան պինտէն զիյատ ֆամիլեա բէհիյերի՝ հաքիմէր թարաֆընտան թահմը իսթիճվապա ալընմըշլար տրը։

Լօնտրա մահքէմէլերի՝ ֆամիլեա սահիպլերինի՝ չօճուգլարընը աշը իթմէկէ մէճպուր իթմէք իչիւն պիր արալրգ չիտտէթ կէօսթերմէկէ պաչամըշլար իսէտէ, պունտան տա պիր ֆայիտէ կէօրիւմէմիշ տիր։ Պու կիւնլերտե հիւքմֆերմա օյան չիչէք խասթալըզընը աշբյա իհթիյաճ կէօսթերէճէկի, վէ էհալի պունուն մուհասսէնաթընը կէօրերէք իճրասընան արթրգ չէքինմէյէճէքլերի տերքեաբ տրը։

ՕՏԷՍԱՅԻ ՆԱՒԱՀԱՆԳԻՍՏՆ ՈՒ ՎԱՃԱՌԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Օտէսա չէհրինին մուամլեաթը թիւճճարիյէսի հագգընտա Հանդէս Ամօրեայ բիսալէսինտէ կէօրուլէն էհէմմիյէթլի պիր մէգալէյի պէր վէճճը աթի այնէն նագլ իտէրիզ։

Օտէսա՝ Ռուսատանի ամենէն վաճառական եւ զլխաւոր նաւահանգիստն է։ Իբրեւ վաճառականութեան կէտ եւ կեդրոն հարաւային Ռուսատանի՝ կարժէ այս մասին առանձին խօսիլ։

Օտէսան ծագկեցընողն եւ իր ներկայ դրից մէջ պահողը՝ հացատիկներու (ցորեն, հաճար, վարսակ, գարի, սիմինար եւն.) եւ զլխաւորաբար ցորենի վաճառականութիւն է որ կը հասնի տարեկան 120-130 միլեոն ռուբլիի։ Իսկ տուեալներ եւրեմուտքին ընդհանուր տարեկան գումարը կանցնի 210 միլեոն ռուբլին։ (22 միլ. անգ. ոսկի։) Ցորեն կ'ուղարկուի այսուեղէն ամենէն աւելի Անգղիա, եւ ապա Իտալիա, Հոլանտա, Բելգիա, Գաղղիա, Գերմանիա, Աւստրիա եւ այլն։ Այս առեւտուրը զլխաւորաբար Հրէից եւ Յունաց ձեռքն է։ կան նաեւ Եւրոպացիք։ Իսկ բուն Ռուս հազիւ 2-3 հոգի կան։ Ռուսերն առհասարակ Օտէսայի յառաջացման մէջ չատ քիչ մասն են ունեցած, թէ ի սկզբան եւ թէ այժմ։ Նաեւ եղացի երկրորդական կարգի վաճառականներուն մէջ ալ իրենց թիւն անչնչան է։

Հայհատիկները կը բերուին Օտէսա բովանդակ Հարաւային Ռուսիոյ ընդարձակաձաւալ դաշտերէն, մէկ մասը երկաթուղով եւ միւսը՝ նաւերով։ Դնիեպր գետի աւազանն է որ ամենէն աւելի ցորեն կ'ուղարկէ Օտէսա Մասնաւոր չոգենաւեր, առագաստանաւեր եւ բաժաներ կան այս փոխադրութեան յատուկ, որոնք անդուլ եւ անդադար կը գործեն ծածկելով Օտէսայի նաւահանգիստն ու նաւամատոյցները, եւ զիրար կարելով ընդարձակ ծովուն եւ Դնիեպր ու Դնիեստր գետերուն վրայ։ Բացի հացահատիկներէ՝ նաեւ ալիւր կ'ուղարկուի այսուեղէն, որ թէ տեղական ջրաղացներու արդիւնքն է եւ թէ կը բերուի ներսերէն։

Նաւահանգիստը կը յաճախեն տարեկան 1200-1300ի չափ հեռաւոր նաւարկութեան ծառայող նաւեր, որոնցմէ առաջին տեղին կը գրաւէ ծովերու թագուհին՝ Անգղիա իբր 700 նաւով։ Վերջը կուգան Ռուսական նաւերը 170-180, Աւստրիական 140, Իտալական 70, Յունական 60, Դանիական 30, Գաղղիական 26, եւ ապա Գերմանական, Բելգիական, Շուեդական եւ Տանկական։ Զմեռ ժամանակ, որ եղանակները չատ անգամ անտանելի են նաւարկութեան եւ նաւահանգիստը կը սառի, մեծ թուով նաւեր կը ձմերեն այստեղ։ 50էն մինչեւ 100 չոգենաւ, մի երկու հարիւր առագաստանաւ եւ նոյնչափ մ'ալ բաժան։ Եւ այն ժամանակ Օտէսայի նաւահանգիստն աքանչելի եւ միանգամայն ահաւոր նաւարանի դիրք կը ստանայ, ուր նաւերն անչարժ կը հանգչին, եւ աշխարհիս ամէն կողմն դրօշներն իրարու քով հանդարտ կը ծածանին, իսկ նաւական պաշտօնեաները քաղաքին մէջ զուարճութեամբ եւ ընկերակցութեամբ ազատ կ'անցընեն իրենց ժամանակը։

Հրէից եւ ապա Յունաց դրամական ոյժը կատարեալ պէս կ'երեւայ նաեւ տեղական բանկերու մէջ։ Օտէսա՝ իբրեւ կարեւոր առեւտրական քաղաք, բազմաթիւ դրամատներ ունի, որոնց ամենուն մէջ ալ Հրեաները կամ իշխող են կամ մասնակից։ Գլխաւոր դրամատունն է բնականաբար Ռուսաց Պետական բանկի տեղական բաժինը, եւ ապա կուգան, Տոլոսոյէդ բանկ (Թէնինսոբ գ'էսքոմ) որ հիմնուած է Յոյներէ եւ անոնցմէ ալ կը կառավարուի։ Դրամագլուխն է 2 միլիոն բուբլի։ Առէսորբիոն արքիանբէրման բանկ՝ 3 միլիոն դրամագլխով, Հրէից ձեռքն է։ Այս դրամատունն է որ ամենէն առելի կ'օգնէ հացահատիկներու վաճառականներուն ցորենի գրաւականով փոխառութիւններ անելով։ Փոխարարչ վրէլի ընկերութիւնն անդամներ ունի ամէն ազգէ, իսկ Բաղտոյին Լուրի ընկերութիւնը զլխաւորաբար Յունաց ձեռքն է։ Կալոսոծիան բանկ Բիւրոնեան նահանգէն, որ չատ հաստատուն հիմանց վրայ դրուած է եւ մեծ յարգ ունի բովանդակ Ռուսաստանի մէջ։ միայն պահեստի դրամագլուխն արդէն 4½ միլիոնն անցած է։ Լաւ դիրք ունի նաեւ Բեսարաբեան Կալոսոծիան բանկը։ Այս երկու դրամատանց մէջ ալ Հրեաները մեծ մասնակցութիւն ունին։ Գրեթէ Լէմնէի տեղական բաժինը նոյնպէս մեծ դեր ունի այսպէս՝ նոյնիսկ իր համաչխարհային կապերուն։ Այս ընդհանուր հաստատութիւններէն զատ կան մասնաւոր դրամատներ ալ, որոնք դարձեալ զլխաւորաբար Հրէից կը վերաբերին, թէեւ կան յունականք եւ եւրոպականք եւս։ Նշանաւոր են ի մէջ այլոց Աբէոպ Մաս Եանէ., Փ. Ռոդոֆանովէ, Ազէենովէ, Խ-ի եւ այլն։

Գանք այժմ նաւահանգստին, որ իսկապէս ամենէն նշանաւոր հաստատութիւնն է Օտէսայի, եւ որու շնորհիւն է՝ որ քաղաքը համեմատաբար կարճ ժամանակի մէջ այսչափ յառաջացած է։ Քաղաքին հիմնարկութեան հետ միաժամանակ, ճիշդ 100 տարի յառաջ, այսինքն 1794 Օգոստոսի 22ին հիմն է դրուած նաւահանգստին, ինչպէս քաղաքին նոյնպէս եւ նաւահանգստին շինութիւնը ծրագրողներն եւ յառաջացնողները Դաղղիացիք եղած են (Դը Ռիբաս, Ռիշլիէօ, Դը Վոլան)։ Շինութիւնները յառաջ փայտայ էին, եւ 1866ին միայն սկսան քարէ հիմնաւոր շինութիւնները որ տեւեցին մինչեւ 1878։ Նաւահանգստին ծովափը 2600 սաժէն=1310 մէտր երկայնութիւն ունի, եւ ամբողջապէս ծածկուած է գրանիտ քարերով, որ չատ գեղեցիկ երեւոյթ կ'ընծայէ։ Ընդհանուր նաւահանգիստը բաժնուած է բազմաթիւ հանդրուաններու, որոնք առանձին առանձին աւազաններ կամ փոքրիկ նաւահանգիստներ են, եւ իրարմէ կը բաժնուին ծովուն մէջ երկնցած նաւամատոյց-ամբարտակներով (մոլ)։ Այս հանդրուանները կը կոչուին Գործնական, Ածխային, Նոր, Կարանտինայի (դը ֆարանթին) եւ Նաւթային։ Այս վերջինն ամենէն նորն է։ Նաւամատոյցներուն մէջ ամենամեծն է Կոբանդինայի կոչուածը, որ մտած է ծովուն մէջ առ ի չեղ եւ ապա դէպի ներս ծռած, ծայրն ունենալով նաւահանգստին հակայական լապտերը։ Այս նաւամատոյցներն ալիքներու բաղխումներէն պահպանելու համար նաւահանգստին մտքը վրայ ուղղաձիգ գծով չինուած է մեծ ամբարտակ մը 570 սաժէն երկայնութեամբ, որու ներսի կողմը մտած կը տպասեն չոգենաւերն՝ որ իրենց տեղ բացուի նաւամատոյցներուն առջեւ։ Թէ՛ ամբարտակը, թէ՛ նաւամատոյցներն եւ թէ՛ առհասարակ նաւահանգստին ամբողջ գիծը ելեկտրական լուսոյ անթիւ լապտերներով ծածկուած են, որ հնարաւոր կ'անէ գիշեր ժամանակ ալ անվտանգ շարունակել նաւահանգստի գործողութիւնները, թող սքանչելի տեսարանն որ կ'ընծայէ Օտէսայի բարձունքէն կամ ծովէն նայողին։

Նաւահանգստին վրայ նաւերուն բեռնաւորումը թէ՛ արագ եւ թէ՛ կանոնաւոր կատարելու համար բազմաթիւ դիւրութիւններ են ստեղծուած։ Նաւահանգստին ամբողջ երկայնութեան վրայ՝ 4 քիլոմէտր տարածութեամբ (էՆԹէռ) անուանուած փայտեայ ճանապարհ կայ չինուած, երկաթուղւոյ գծէն երեք սաժէն բարձր, որպէս զի տակը կառքերը կարենան դարձեալ ազատ երթեւեկել։ Այս ճանապարհը կազմուած է քարվէքով ձողերու վրայ հաստատուած կայարաններէ, ասոնց վրայ կընթանան մասնաւորապէս պատրաստուած վագոններ, որոնց յատակը կը բացուի, ցորենը կը թափուի վարը յատուկ խողովակներու մէջ եւ անկէ ալ չոգենաւը։ Բայց այս միջոցն ալ դեռ քիչ գալով (ֆէվէյէօ) կօշուած ուրիշ մեքենաներ ալ կան, որոնք փոխն ի փոխ կը հասատուին էՆԹէռ՝ ին կայարաններուն քով, եւ գործն այնպէս կը դիւրացընեն, որ միայն մէկ կայարանէն կարելի է օրական 5-6 չոգենաւ բեռնաւորել։ Այս ֆէվէյէօ ասուածը լայն ու երկայն խողովակ մի է, որու մէկ ծայրը կապուած է էՆԹէռ՝ ին եւ միւսը չոգենաւին։ Այս խողովակը յատուկ չոգեշարժ մեքենայի ուժով անընդհատ կը դառնայ։ հացահատիկներով լի վագոնները կուգան, իրենց բեռը կը թափեն չատ պարզ կերպով այն խողովակին մէջ, որ անդադար չարժման մէջ գտնուելով արագ կը փոխադրէ ցորենն ի չոգենաւ։ Այս կերպով ամէն մէկ ֆէվէյէօ մի ժամու մէջ 10 վագոն կը պարպէ։ Ասոնցմէ զատ երկաթուղւոյ գծին երկայնութեան վրայ չինուած են ընդարձակ չափարաններ եւ ապա երկու հսկայ վերամբարձ մեքենայ։ Ցորենն այս չափարաններէն ացնելով կը մտնէ վերամբարձ մեքենային ստորին մասն, եւ կելնէ վեր՝ մեքենային գագաթը, ուսկի կը թափուի երկաթէ սնտուկի մը մէջ, որ միանգամայն ինքնաչարժ կշիռք է, երբ սնտուկին ցորենի քանակութիւնը կը հասնի 10 պուդի (160 քիլօ) սընտուկն այն ծանրութեան տակ ինքնիրմէ կը դառնայ եւ ցորենը կը պարպէ, եւ այս չափն իսկոյն ինքնաչարժ կերպով կը նշանակուի յատուկ տեղ մը, որպէս առանց մարդու օգնութեան կընայ որոշուիլ թէ քանի՝ սնտուկ պարպուած է վերամբարձ մեքենայով։ իսկ սնտուկէն վար թափուած ցորենը կինայ տեսակ մը մաղի վրայ, ուր կը մաղուի, կը մաքրուի եւ ապա կը հոսէ չափարանին այս կամ այն մասը՝ ուր որ հասատատած է խողովակը։ —Այս չափարաններուն մէջէն է որ ցորենը կը համբարուի, կը մաքրուի եւ կը պահուի մինչեւ ծախուիլը։ Երբ արդէն ծախուեցաւ՝ չափարանին տակէն անցք մը կը բացուի, ուսկից ցորենը կը բարձրանայ դարձեալ վեր, կը կշռուի ինք իրմէ, կը մանէ էՆԹէռ՝ ի վագոններուն մէջ, եւ ապա ֆէվէյէօին միջոցաւ կերթայ վերջապէս կը հանգստանայ չոգենաւին գիրկը։ Կենթադրուի որ այս բոլոր շինութիւններն ահագին դրամ են արժած, միայն երկու վերամբարձները (էլէվատէօ) կարժեն 500 հազար բուբլի։

Կ. ՏԻՐԵԱՆ
(Շարունակելի)

ԿԷՉԷՆ ԲԱԶԱՐ ԿԻՆԻՐԻ ՊՕՐԱ

Կէչէն բազար կիւնիւ չէհրիմիզտէ զուհուրա կէլէն պօրա Իզմիրտէ տախի վուգու պուլարագ, բէք չօգ խասարաթը մուճիպ օյմուշ տրը։

Եղմուր սապահ սաաթ 10տա պաչայըպ իքի սաաթ տէվամ իլէ չէհրի սուլար իչինտէ պըրագմըշ տրը։ Պազը եերլերտե ճերէյան իտէն սուլար մաղազարա երիւրիւյերէք, պիր թագմ էչայը արպ կէօթիւրմիշ, վէ 350 երիւք ինճիրի մահվ էյլէմիշ տիր։ Սուլարը երիւքսեքլիկի 1 պուչուգ այագա վասըլ աչան մէզպուրէ Մարկերիթի՝ Էլէնինին իւզերինէ հիւճում իտերէք 12 լիրա գբյմէթինտէ ալթուն գօրտանընը միտալեօնը դասպ իթմիշ, վէ օրատա պուլընան զէվճի Բանայօթ տախի քենտիսինի տէօյմէքլի, զապրթաճա մուամէլաթը լազմէյէ թէչէպպիւս օլընմըշ տրը։

ՄԻԻԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Պէհէր սէնէ սեպտ. իպթիտասընտա Ցէրսատէթտէ մէվճուտ պուլընտրբրլմասը ուսուլի իգթիթասընտան օյան սէնէի աթիյէ թախմին պիւտժէսինին սէրիան իրսալի խուսուսը՝ մէրճիինտէն պու քէրրէ պա թէլեկրաֆ օրտուի Հիւմայունլար միւշիրիյէթլերիյէ միսթագիլ ֆըրգա գամանանդրգաբրնա եմր ու թէպլիղ օլընմըշ տրը։

—Զէքլերին իւզերինէ չիմտիյէ գատար եերմի բարալրգ բուլ եաբրշարբրլմագտա իքէն, Ցուսունը Ումումիյէ մէճլիսը իտարէսինճէ ախիրէն վերիլէն պիր գաբար մուճիպինճէ, պիր միւտտէթտէն պերու մէզքիւր չէքլերէ սօուգ տամկա վուրումայա պաչանմըշ օյտրընտան, չէհրիմիզ պանքերլերի՝ Ցուսունը Ումումիյէյէ պիր թագրմ չէք տէֆթերլերի կէօնտերմէքտէ վէ թամպի օյտրը ընտրուսմ արնտրգտան սօնրա հեր եարբաղընա իյճապ իտէն տամկա վուրումագտա օյտրը կիպի, վաքօր գումբանեալարընը աճէնթերէրի թարաֆընտան վերիլմի բուլ բէսմինէ թամպի օյան գօնօշիմէնթօ վէ սաիր եվրագա տախի սօուգ տամկա վուրբրմասը՝ մէճլիսը մէզքիւրընը տիկեր պիր գաբարը իյճապընտան պուլընմըշ տրը։

Անճագ՝ մէզքիւր վաքօր գումբանեալարը՝ պիր սէհվին վուգուը իւէ տամկալը գօնօշիմէնթօլարրն պաթալ իտիրմէսի՝ աճէնթերէրճէ ալէէքսէր վուգու պուլմագտա օյտուը, վէ պու իսէ պաթալ իտիրէն հեր գօնօշիմէնթօ իչիւն գումբանեալարրն 20 չեր բարա դայպ էյլեմէլերինի մուճիպ օյմագտա պուլընընը պէյանըբյա, պու սուրէթլէ սօուգ տամկա վուրումասընտան տօլայը բուլ բէսմինէն քէնտիլերինէ 100տե 5 թէրքինի իսթիրհամ իթմէքտէ պուլընտրգաբը ճիհէթլէ, քէյֆիյէթ Մալիյէ նէզարէթինճէ տերտեսթը թէտգիգ վէ միւզաքերէ պուլընմըշ տրը։

—Ասսթրիա իմբէրթօրը Ֆրանսուա ժօզէֆ հազրէթլերինին խասթա պուլընան եէկէնի արշիտուգ Ֆրանսուա Ֆէրտինանտըն կէյլեճէք գրշ մէվսիմինի Մըսըրտա կէչիրեճէկի թասավվուր օյունտրը կիպի, սապրգ Ֆրանսա իմբէրթօրիցասը էօժէնինին տախի պու գրշին Մըսըրա կիթմէսի մէմսլ ատտ օյընբյոր։ Միւշարէյէյհա իմբէրթօրիցա՝ պաֆրանկա նոյեմբեր իպթիտալարընտա Մըսըրա կիտեճէկի կիպի, տահապիյէյե պինէրէք, Նիլ իւզերինտե կեդինէրէք, վէ եոգարքի Մըսըրա գատար պիր սէյահաթ իճրա էյլեյեճէք տիր։

—Սէլանիքտէ օմիպիւս արապպարը իշլեթմէք իւզրէ Նաֆիա նէզարէթինէ պիմիւրաճաա իմիթյազ թալեպ իտիրմիշ իսէ տէ, չէհրը մէզքիւրտե էլեէվմ իշլեմէքտէ օյան թրամվայ մուգավէլէնամէսի ահքեամընա մուխալիֆ օյտրընտան, մէզքիւր օմիպիւս իմթիյազընը վերիլմէյեճէկի անյաչըմըշ տրը։

ՏՕԳԹ. Ա. ՉՕԼԱԳԵԱՆ

Լավ-ԽԱ վէ Գ-ՈՐԸ ԽՈՍԼԷԹԻՐԸ
Ռաղէպ

Բարիզաէն հէնուզ եէնի ավտէթ իթմիշ օյուպ, Պէյօղլունտա Պէքեար սօգաղընտա 1 նօմէրօլը իսանէսինտէ բազարտան մատտա հէր կիւն սաաթ 5էն 9ա գատար խասթա գալուլ իթմէքտէ տիր։ Զարչէնպիհ կիւնլերի մէճճանէն թէտավի իճրա օյունըր։ 20—20

ՊՈԼՍԷՆ ԴՈՒՐՍ

ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ ԿՈՒԶՈՒԻՆ

ի նպաստ Գալֆեան Ոբիանոյի պատրաստուած «ՆԵԿՏԱՐ» ընտրելագոյն ԳՕՆԵԱԿի վաճառման համար։ Դիմել կամ գրել առ Մարտիկ էֆ. Շերինեան Գալիս, Սուլթան Համամ, թիւ 10, 14, 16
10—8

ՊԱՆԳ ՕԹՈՄԱՆ

Ա Ն Օ Ն Ի Մ Շ Ի Բ Ի Թ Ի

Սէրմայէսի 10 միլիոն Ինկ. լիրա տալ։

Մէրքէզը իսարէսի Գալաթատա տալ

Սթամպօլտա Համիտիէ ճատտէսինտէ թօմանօն խանընտա, վէ Պէյօղլունտա Տօղրու Եօլտա 190 նումէրալը տաիրէտէ պիրէր շիւպէսի վար տալ։

Լօնտրա վէ Բարիզտէ պիրէր իսարէխանէսի մէվճուտ տալ։

Շէ՞պէլէր

Ատալիա, Պաղտատ, Լիմասօլ, Բուսճուգ, Ատանա, Պէյրութ, Մէրսին, Սէլանիք, Այտին, Պրուսա, Նաղլէի, Սամսուն, Հալէպ, Շամ, Նիգօսիա, Իզմիր, Իսքէնտէրիյէ, Գոնիա, Ուշագ, Սոֆիա, Էսքիրնէ, Լարնակա, Միտիլիլ, Թրապիզօն, Էնգարէ Գանիրէ, Բօրթայլու։

Էսնամ վէ բօլիցա սէնէտաթը մուգապիլինտէ, մուայէնէ պիր վատէ իլէ՝ վէ եախատ հիսապը ճարի գահտէսինճէ՝ իզրազաթ ադա բօլիցա սէնէտաթը ագոնթօ էյլէյիպ, մէմալիքը Շահանէտէ վէ մէմալիքը էճնէպիյէտէ քեանն պէլատէր իւզերինտէ բօլիցա վէ չէք վէ գրէտի մէքթուպլարը վէ էմրը թէլեկրաֆի քէշիտէ վէ հիսապը ճարի քիւսատը էսնամ վէ թահվիլատէ վէ էշանի զիզրյմէթ մուհաֆազա էյլէտիկի կէպի, մէմալիքը Շահանէտէ վէ մէմալիքը էճնէպիյէտէ գուբոն վէ բօլիցա պէտէլէրինի թահսիլ, վէ Պօրատա միւպայէթի սրբարէյլարը-նը իդիա վէ մէսքիւրէթի պէյ ու ֆիւրուխթի իմտիրի, վէ Պանգը Օսմանիյէ վատէէի մուայէնէ իլէ թէվտի օլունան նուզուտ իշին,

Պիր սէնէ վատէ իլէ թէվտի օլունան մէպալիղէ 100տէ 2 պուչուգ, 6 այ վատէ իլէ օլան մէպալիղէ 100տէ պիր պուչուգ, 3 այ վատէ իլէ թէվտի օլունան մէպալա 100տէ 1 ֆայիզ վէրիլմէկի,

Սթամպօլտադի շիւպէնին մուամէլաթը մէպտուրէթէն պայդա էմիթա իւզերինէ տախի իզդրազը նուզուտ էյլէտիկի, էմանէթէն վէ եախատ վէտիաի ատիյէ օլարագ թէվտի օլունան էշանընն մուհաֆազասընը տէրէօտտէ իթմէկի,

Պէյօղլունտա քեանին շիւպէսինին էմթա մուամէլաթինան մասատա տիկէր մուամէլաթէն քեաֆֆէսինի իյիա էյլէտիկի վէ բիաց ֆիյաթը իւզրէ գուբաը թահվիլաթ, եանի Բարիզ չէրի օպլիկասիօնը, Բուսէլի տէմիրեօլ թահվիլաթը, Եուսնան բրյանգօլը թահվիլաթը, Բանամա բրյանգօլը սէնէտաթը պէյ ու ֆիւրուխթի իթմէկի, Սթամպօլ վէ Պէյօղլունտա քեանին շիւպէլէրտէ Բուսֆլի տէմիրեօլ թահվիլաթէրին բրօմէսէրի տախի սաթըլըրը, վէ 50 լիրայա գատար օէնէվվի 100տէ 3 ֆայիզ իլէ թէվտի օլունամագ իսթէնիլէն ադէյի գապուլ իթմէկի իլան օլունը։ 8—4

ԱԼԱ ԲԱԼԷԹ ՏՕՐ

Պէյօղլունտա Տօղրու Եօլտա Նորատունկեան էվլիրին ալթնտա 77 նումէրատա

Եուսնան էրթալը հարէրէլէրէրին դ-Ր-Ե-ՀՀէ-գէլէրէ

Ա. ԳԱՌԱՆ վէ ԳՈՒՄՐՈՒՄԻՆՏԷ

ԲԱՐԻԶ ՍԷՐԿԻՐԻ ՈՒՄՈՒՄԻՍԻՆՏԷ

Ֆրանսզ-Եուսնան սէնայիինէ մախսուս ալթնան միտալա.

Մէգքիւր պէյրլիք մաղազատա պէգլիք չէղլագ անալար, կիւմիւշ գաբըը վէ ցյմա քեանարը այնալար, ալթնան եալտըզ գօնսօլը վէ թավլինի այնալար, ոչյամ ազաճատան վէ ալթնան եալտըզտան մտատա վէ գօնսօլը այնալար, ժաբուրնիեր թապիր օլընը սագսըր վէ եա հէմ ոչյամ վէ հէմ ալթնան բէնկինտէ լյագա իլէ ճիլալանմիշ գօնսօլը այնալար, ոչյամ վէ ալթնան բէնկինտէ այնալը տօլապլար, հէր պյտատա վէ հէր շէքիլտէ ոչյամ վէ ալթնան բէնկինտէ լյագա իլէ ճիլալանմիշ չէրչիվէրի պէղզա այնալար, քիւմիւշ սիւա մոպիլեալարը, ուռնագ սիւլիւ այնալար, բէսիմ իչին միւզկյին հէր նէվի գօրնընչէր, նեվամի չէրչիվէլէր, բաս-բարթուլար վէ էմմալի էշեալար պուլնտարը դիկի, օրատա խթէնիլէն մոպիլեալար ալթնան եալտըզա եալտըզանքր, թամիրթա իճբա խոլիր, սրբը պօղուգ եակի այնալարա սբա վէրիլիր վէ հէր բէնկաէ էն նէֆիս ալթնան վարագար սաթըլըր։

Մէգքիւր մաղազա՝ զայէթ էհվէն ֆիյաթլա տիւքքան վէ մաղազա էօնդէրինէ գօճամագ պէյրլիք այնա ճամլարը ֆիւրուխթ իսէր վէ անդէրի բէք տուն պիր իւճբէրէլէ եէրլէրինտէ տախի վաղ էյլէր։

ՖԻՑԱԹԼԱՐՃԱ ԲԷԳԱՊԷԹ ՆԱԳԱՊԻԼ ՏԻՐ.

Բէք չօգ քիմնէլէր՝ ԲԱԼԷԹ Տ'ՕՐ մաղազասընդն պէյրլիքլիկի վէ մէվգի ու վասիյէթի սէպեպլէէ մալլարընդն եիւքսէք պիր ֆիյամտա օլմասը լազմ կէլէճէկի դանընտա պուլնը-յօրլար իսէ տէ, պունդն ասլ ու էսասը եօգ տըր։ ԲԱԼԷԹ Տ'ՕՐ մաղազասընտա պու. նէվի մաղազալարընդն ֆիյաթընտան ազագա ֆիյաթլա պիրինճի ճէնս մալլար պուլաճագլարընդ էշալտէ իլան իթմէքլէր քէսադ ֆաթը իսէրդզ։

Հէր քէս՝ մալլարը իսթէտիկի կիպի մուայենէ իսէ խէպրլիմէք իչին Մ. Գարաճա մաղազասընա սէրդէպէ կիրէպիլիր։

ՏՕԳԹՕՐ Պ. ՔԻՒՋԻԼՔԵԱՆ

ԹԱՊԻՊ ԼԱՎՈՒԹԱ ՎԷ ՃԷՐԲԱՀ

Պու տէֆա Իւսկիւտարտան Գաղբքէօյտէ Բէքմէզ Թարլասընտա 16 նումէրալը խանէյէ նազալը մէքան իտուպ, պլէթիմէ էմրազը խարճիյէ վէ տախիլիյէյ ուսուլը ճէտիտէ իւզրէ թէտավի իտէր։

Նուսուսի իլէ էմրազը ասապիյէ վէ էմրազը թէնաբուլիյէ նիսայը վէ պու քէրբէ բրօֆէսէօր տոպ. Ռու թարաֆընտան քէչֆ օլունան սէրօվյա չօճուգլարընդն միւպթէլա օլաբզլարը գուչ պօղան (տիֆթէրի) խասթալըգլարընը քէմալը մէհարէթլէ թէտավի իտէր։

Ճուսաա էրթէսի կիւնլէրի էօյլէնտէն սոնրա մէճճանէն իասթա գապու օլունը։ Բազար էրթէսի վէ բէնճէյնպէհ կիւնլէրի էօյլէնտէն էվվէլ էրէնքէօյունտ Սընհէթ վէ Սագաեան էֆ.լեր էճզանանէլէրինտէ պուլընըպ, սաար կիւնլէր էօյլէնտէն էվվէլ Իւսկիւտարտա Իճատիյէտ Սինեօր Սթրաթի վէ Գուլյումճեան էֆ. էճզանանէլէրինտէ պուլընըպ, սալը կիւնլէրի օրատա քէնտինէ միւրաճաաթ իտէն խասթէկէանը մէճճանէէն թէտավի իտէր։ 40—32

ԲԱՆԱՒՈՐ ԵՒ ԳՐԱՒՈՐ

ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹԵԱՄԲ Ա.ՇԵՆԱՏԱՍԻՐԵՑ

ԱՐԻՍ. Յ. ՊՈՅԱՃԵԱՆ

ՍԱՀՄԱՆԱԳԻՐ ԹՈՒՂԹԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ա. ՏԱՐԻ — 1-10 եւ 1-50 բանց ճանապարհ, ամբողջագրաց մասը եւ բեռնագրի թղթիներ

Բ. ՏԱՐԻ — 1-100 բանց ճանապարհ, ամբողջագրաց մասը եւ բեռնագրի տարբերութիւններ կատարել։

Գ. ՏԱՐԻ — Անանունի բեռներ ճանապարհ, ամբողջագրաց մասը եւ բեռնագրի տարբերութիւններ կատարել։

Դ. ՏԱՐԻ — Ապրանքի բեռներ ճանապարհ, ամբողջագրաց մասը եւ բեռնագրի տարբերութիւններ կատարել։

ՄԻՏՈՒ ԳՈՒՄԱՐԵՐԸ

Գ ՏԱՐԻ — 1-1000 բանց ճանապարհ, ամբողջագրաց մասը եւ բեռնագրի տարբերութիւններ կատարել։ Ճանապարհագրաց մասը եւ բեռնագրի տարբերութիւնները կատարել։ Մի բեռնագրի դրութիւն — ճանապարհագրաց մասը եւ բեռնագրի տարբերութիւնները։

Ե. եւ Զ. ՏԱՐԻՆԵՐ — (Մեկ ճանապարհ մեկ անգամ) կամ ամսու եւ բանցագրեր, որոնք մեկ բեռնագրի մասերի բաժանվածի եւ բանցագրեր, ճանապարհագրաց մասը եւ բեռնագրի տարբերութիւնները։ Ճանապարհագրաց մասը եւ բեռնագրի տարբերութիւնները։

Ուղեցոյցները մօտ ժամանակն հրապարակ կ'ելնեն։

Թղթակցութեան համար դիմել աֆխատսարհղին, Կ. Պոլիս, Օրթաքէօյ։

ՍԱՐՏԱՖԻՃԷ

ԷՎՐՕԲԱ ՊՕՐՍԱԼԸ

Լօնտրա 9 հոկտ.

Ինկիլ. էհամը Ինկ. Լիր.	107—56
Օամ. էհամը տէրլոը	24—63
» » գաբանտը	24—63
» » Սէրի Ա	64—25
» » » Բ	42—
» » » Գ	26 -63
Սթօքման 1871	98—25
Ռամանը Պանդասը	19—62
Բուսիա իսթիդրազը	—
Մէքսը տուլ. մութթահրաէ	—
» իսթիխրազը	—
Տարիէի Սանիյէի Մէքսը	—
Եուսնան 5 % 1879	32—50
Թուրքիա իսթիդրազը	—
Գուլկար իսթիդրազը	96—
Դամպիռ Բարիզ 3 այ վատէ	25—41.20

Բարիզ 9 հոկտ.

Ֆրանս. էհ. 3 % ֆր.	100—65
» » 4½ %	106—80
Եէնի Օամ. էհամը տէրլոը	24—55
» » » գաբանտը	24—77
Մի-դոտէլ	
Սէրի Բ.	41—50
» Գ.	2½—45
Բուսիայի չըմէնտֆէրի	143—12
Օսմանը Բէժիի էհամը	490—
« Պանդասը	738 —
Գրէտի Լիոնէ	808—
Գրէտի Ֆոնսիէ	—
Գոնթուար մ'էսգոմթ	—
Սիւէյիշ ազոիոնը	3230—
Իթալիա էհամը	89—40
Մէքսը ֆօնտ. մութթահրաէ	—
Բաքոտիթէ թիւրք	—
Դամպիռ 3 այ վատէ	25—25.

Վիէննա 9 հոկտ.

Լօնտրա իւզերինէ գամպիռ	120—65
Բուսիայի չըմէնտրֆէրի ֆր.	74—80
Օսմանը Բէժի ազոիոնը	233—50

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱԼԸ

Էհ. ուս. տիւն ազչ. գր.	27—03
» » » էն եիւքսէք	27—08
» » » էն ազչագը	26—20
Պու տապահ տէրլոը գ. ֆ.	27—05
Թահվիլաթը Օսմանիյէ	101—
Սէրի Ա.	64—20
» Բ.	41—30
» Գ.	29—
Բուսիայի չըմէնտ. ազչմ. գր.	140—50
» » էն եիւքսէք	142—50
» » էն ազչագը	136 -50
» » տէրլոը	140 -
Բրեմիէթ թահվիլաթ. ֆր.	482—
Ազչէ ֆանդի	6—
Բէրօր Ղրդ.	—
Հէվալէսիզ » բէրօր	100—

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի Ժէնէրալ	12—
Սօսիէթէ Օթօման	6—26
Օսմանը Սիկուրթա չիրքէթի	8—10
Բէժի ազոիոնը	21—32
Թրամվայ	10—70
Թրանսվաալ մոտէնի	102—
Գոլդֆիլտ Թապա	6—1
Էքսթրա սիկարէթ Ա.)	3—32
Բ.)	3—13
Օրոզան Պագ Թիճրէթխանէսի.	126—

ԱԳԶԷԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օամ. լիրասը 100 զ. տան	Ղրշ. Բ
Գէլոզ մէհիսէյ ֆոլդը	108—02
Մէքսիկա »	98—
Պէչիկ »	102—
Ալթբուրգ »	103—
Ինկիլիզ լիրասը	110—20
Ֆրանսզ ալթունը	87—19
Բոլ	90—
Գրէմից ալթունը	51—20
Դոլլոն գայմէ	8—44

ԻԼԱՆԱԹ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԷՔԻՐԻ ՃԱՆԻՊԸ ԱԼԻՍԻՆՏԷՆ

(20) Թարպալուսը Ղարպ Ֆրգաի ասքերիյէսիյէ Պէնկազիսէ պուլընան ճիւնուտը ճէնապը Շահանէ իշին միապայէտար մէվզրի միւնագասայա վազ օլընան 765408 գրյէ տագիգին պէհէր գրյէի ճէտիսի 40, վէ 37000 գրյէ ֆասուլիանընն պէհէր գրյէի ճէտիսի 44, վէ 45800 գրյէ չէքերին պէհէր գրյէի ճէտիսի 73, վէ 37 պին գրյէ նօհուտընն պէհէր գրյէի ճէտիսի 45 բարատա թահվիլլերի էօհտէսինտէ օլուպ, իչպու էյլուլը Բուսմինին 27ճնի չարշէնպիհ կիւնիւ գաբարը գաթիսի վէրիլէճէկինանէն մէգքիւր ֆիյաթլարտան թէնզիլաթ իճբարայա իթայա թալիպ օլանլարընն մագամը ամիի Սէրասքէրի Լէվազիմաթը Ուսմանիյէ տաիրէսինէ կէմէլէրի։ 3—2

* * *

(21) Էֆիրատը ճէտիսէի Շահանէ գօմանհասը պագդէյսի 1915 գրյէ չիրիւք բէքսիմաթ մէվզրի միւզայէտէյ վազ օլունարագ, սիմ մէհիսիյէ 20 զրշ. հիսապէյա պէհէր գրյէի ճէտիսի 8 բարայա թալիպի էօհտէսինտէ օլտուղընտան, մէգքիւր էլ-ղազար բէքսիմաթը տահա գիյատ ֆիյաթլա միապայէյա թալիպ օլանլարընն մագամը Սէրասքէրի Լէվազիմաթը Ուսմանիյէ տաիրէսինէ կէմէլէրի։ 3—2

* * *

(22) Նիզամիյէ սարրահխանէ անպարը իչիւն միապայէա օլընմագ իւզրէ մէվզրի միւնագասայա գօնուլարզը էվվէլճէ տախի իլան օլունան 20,000 ատէտ եանտօն թէնէքսէսինտէն մամուլ մաթարանընն պէհէր ատէտի 83 բարայա օլարագ թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ, իյլուլը Բուսմինին 30ընճը ճումաա էրթէսի կիւնիւ ֆիր մէզպուրտան 100տէ 5 թէնզիլաթ գապուլ օլունճաղընտան, օլ վէճնէ լէ թէնզիլը ֆիյաթլա իթայա թալիպ օլանլարընն մագամը Սէրասքէրի Լէվազիմաթը Ուսմանիյէ տաիրէսինէ կէմէլէրի։ 3—1

ԵՎԴԱՖԸ ՀԻՄԻՄԱՑՈՒՆ

Թէքբար իլան իլէ թաղէիրը մուամէլաթ օլընմայա գատար, եանի նագտ իլէ ֆիւրուխթի օլընմագ գախտէսի վազ գրյընընճայա տէկին եալընդզ մահլիլաթը վագֆիյէտէն հիսէտտարանդն հասպէլ նիզամ պիլա միւզայէտ թէֆվիզ իտէճէքլերի հիսէլի սէքսէրէրինընքը մէճիտի 19 զրուշ վէ նընքը տիկէրի Խաղինէի էվգաֆը Հիմայունընն սուրէթ վէ սերկի վէ գուբոնը իլէ սաթըլամագ ադրը։ Թամմ հիսէլի օլուպ տա պիրմիւզայէտէ սաթըլանլարընն մուաճճէէսինին նընքը լիրա 100 զրուշ դրուշ գրյա օլարագ, վէ տիկէր նընքը քէչալիք սուրէթ վէ սերկի գապուլիյէ խթիֆա զըլընճաղընտան, պու գապիլուն աֆիւզզիքրմանիլաթընն մուայէն օլան 4 հաֆթա մուտտէթը իլանընտան 3ինճի իլան միւտտէթի օլան իչպու 311 սէնէսի իյլուլընն 25ինճի կիւնինտէն իթիպարէն թրշրնը էվվէլինին 2ինճի բազար երթէսի կիւնինէ գատար թալիպ օլանլարընդ գրյմէթը մուխամմէնէլերինին եօշրիտնէ միւսավի թէէմին ազէէլերիյէ պէրապէր Մահլիլաթ իտարէսինէ միւբաճաաթ իթմէէրի լազմ կէլէճէկի 3ճնի աֆիտ օլարագ իլան օլընը։

··1··83334 (1)·—Պաղչէ Դաբուսընտա խավաճէ Ալաէտտին մահալլէսինտէ Պաղչէ Դաբուսը իսքէյէսի ճատտէսինտէ թախմինէն վէ թէրպիէն 57 մէթրո արսատա մէպնի ֆէվգինտէ 2 օտա վէ 2 սուֆայը միւշթէմիլ վէ չէհրի 1400 ղ. քիրալը պիր պապ ֆէճճի տիւքքանընընն սիւլիւս հիսսէսի. միւնատիսի Նագիֆ։

··38, 45··20000·—Թօքխանէտէ Տէֆթէթրատար Եօգուրընտա թախմինէն վէ թէրպիէն 190 մէթրո արսատա մէպնի 8 օտա վէ 3 սուֆա վէ 1 գույու վէ 38 մէթրո պաղչէյի միւշթէմիլ վէ չէհրի 250 ղ. քիրալը ախչապ 2 պապ մէնզիլին նընքի հիսսէսի. հաճի Ահմէտ։

··12,1··4000· — Պէյօղլունտա Հիւսէյին Ազա մահալլէսինտէ Քիւլիւք Շեչլանէ վէ Պիւպիլ Տէրէ օսգաղլարընտա տէրունինտէ պիր գույուլը միւշթէմիլ թախմինէն վէ թէրպիէն 76 մէթրո պիր գրթա արսանընն պիւթիւնի. հաճի Ահմէտ։

··16,18··4500·—Զարյուի Քէպիրտէ Գրյրճճրյար սօգաղընտա թախմինէն վէ թէրպիէն 15 մէթրո արսատա մէպնի վէ չէհրի 100 ղ. քիրալը քեարկիր պիր պապ տիւքքան կէտիկինին 20 սէհիմտէն 6 սէհիմիյէ միւլքինին տախի քեգալիք 20 սէհիմտէն 3 սէհիմ հիսսէսի. հաճի Հիւսէյին։

··48··12000·— Պաղչէ Դաբուսընտա Զէլէպիօղլու Ալաէտտին մահալլէսինտէ Ասմա Ալթը սօգաղընտա թախմինէն վէ թէրպիէն 68 մէթրո արսատա մէպնի վէ չէհրի 160 ղրշ. քիրալը քեարկիր միւլքմա կէտիկ պիր պապ մաղազանընն սիւլիւս հիսսէսի. Հաճի։

··17··4000·—Գօճա Մուսթաֆա Բաշա մահալլէսինտէ Գրիգոր Գալֆա սօգաղընտա թախմինէն վէթէրպիէն 83 մէթրո պիր գրթա արսանընն պիւթիւնի. Հիւսնի։

··23··6000·— Գօգատատ Սէքպան Պաշը Եագուպ Աղա մահալլէսինտէ Հասսան Բաշա խանը ալթ գաթրնտա թախմինէն վէ թէրպիէն 18 մէթրո արսատա մէպնի վէ չէհրի 30 զրշ. քիրալը քեարկիր պիր պապ օտանրն պիւթիւնի. Հասան։

··128··3000·— Գօգատատ Սէքպան Պաշը Եագուպ Աղա մահալլէսինտէ Հասան Բաշա գարագօլու ճատտէսինտէ թախմինէն վէ թէրպիէն 22 մէթրո արսատա մէպնի, վէ չէհրի 160 զրշ. քիրալը քեարկիր պիր պապ տիւքքան կէտիկինին 120 սէհիմ իթիպարբյրա 24 սէհիմի վէ միւլքինին չէհրիյէ 10 ագչէ իճարելի հիսսէսի. Էօրիւճիւ Հասան։

··11··25000·—Գալաթատա Շէհիա Մէհմէտ Բաշա մահալլէսինտէ Օչունճրլար ճատտէսինտէ թախմինէն վէ թէրպիէն 120 մէթրո արսատա մէպնի վէ չէհրի 150 զրշ. քիրալը միւթէհամմիլ քեարկիր միւլք մակէտաք պիր պապ տիւքքանընն պիւթիւնի. հաճի Մահմուտ։

··116··11112.— Պաղչէ Գաբուսընտա Շեյխ Մէհմէտ Էֆէնտի մահալլէսինտէ Պարգ Բագարը ճատտէսինտէ թախմինէն վէ թէրպիէն 60 մէթրո արսատա մէպնի վէ չէհրի 540 զրշ. քիրալը պիր պապ պագգալ տիւքքանը կէտիկինին 120 սէհիմ իթիպարբյրա 16 սէհիմի թամմ վէ պիր սէհիմին սիւլսան հիսսէսի. Հիւսնի։

··18··8250.— Վէֆատա Մօլլա Զէյրէք մահալլէսինտէ Քրիսէ Ճամիսօգաղընտա թախմինէն վէ թէրպիէն 83 մէթրո արսատա մէպնի 6 օտա վէ 2 սուֆա վէ 1 գույու վէ 45 մէթրո պաղչէ վէ պօտրումը միւշթէմիլ վէ չէհրի 150 զրշ. քիրալը ալսչապ պիր պապ մէնզիլին նընքի հիսսէսի. հաճի Հիւսէյին։

··4··20000.—Ֆընտրգլրտա Հաճի Ռէճեպ մահալլէսինտէ Էպէ Հանրմ սօգաղընտա թախմինէն վէ թէրպիէն 87 մէթրո արսատա մէպնի 4 օտա վէ 2 սուֆա վէ 1 գույու վէ 98 մէթրո պաղչէյի միւշթէմիլ պիր պապ մէնզիլին պիւթիւնի. հաճի Օսման։

··28··750.—Իսմիրնէ Գաբուսընտա Գուարիյէի Ամիդ Ալի Բաշա մահալլէսինտէ Այ Եօրկի սօգաղընտա թախմինէն վէ թէրպիէն 82 մէթրո 6 բարմագ պիր գրթա արսանընն նընքի հիսսէսի. Հիւսնի։

··8··3500.—Հալեճբլարտա Մօլլա Ալի էլ Ֆէնարի մահալլէսինտէ Սարբգզզ ճատտէսինտէ թախմինէն վէ թէրպիէն 76 մէթրո արսատա մէպնի 3 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գույու վէ 76 մէթրո պաղչէյի միւշթէմիլ ախչապ պիր պապ մէնզիլին նընքի հիսսէսի. Էօրիւճի Ահմէտ։

··11, 13, 15··11335·— Եէտի գուլէտ Լիմէնի խաթուն նամը տիկէր Պուճագ Պաղը մահալլէ վէ սօգաղընտա տէրունինտէ պիր քէպիր տօլապլը գույու վէ 120 մէթրո մահալինտէ մէպնի 2չէր օտա վէ 1էր սուֆա վէ 1 պաղչէպան օտասընը հավի 2 պապ ախչապ մէնզիլի միւշթէմիլ, վէ չէհրի մեճմուը 2530 զրշ. քիրալը թախմինէն վէ թէրպիէն 7225 մէթրո պիր գրթա պօսթան կէտիկինին 6 հիսսէտէն 1 հիսսէսի. Հիւսնի։

··2··2000.— Ավրաթ Բագարընտա Ճանպազիյէ մահալլէսինտէ Թաթլը Գույու սօգաղընտա թախմինէն վէ թէրպիէն 88 մէթ. արսատա մէպնի 4 օտա, 2 սուֆա, 1 գույը վէ 12 մէթրո պաղչէ վէ թահսիրընտա 20 ղ. քիրալը գահվէ տիւքքանընը միւշթէմիլ ախչապ պիր պապ մէնզիլին 7 հիսսէ իթիպարբյրա 1 հիսսէսի. հաճի Հիւսէյին։

(1) Ճիւմլէլէրին պաչարընտա իլէ հիզատա պուլընան ռագգամլար՝ մահիւլաթին նիւմէրօլարընը վէ իքինճի հիզատաքիլեր գրյմէթը մուխամմէնէլերինի պիտիրմէճատ տրելեր։

ԷՊԵՍ ՍԱՂԱՋԱՍԸ

ՊԷՅՕՂԼՈՒՆՏԱ

ԳԱԼԱԹԱ ԳՈՒԼԷՍԻ ԳԱՐՇԸՍԸՆՏԱ

Եուղէճը «Օթուզընճը Խանէսի» Ն. 657-659

Մ. ԺՕՐԺ ԲԱԼԱԹԻ

Վէ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Մէգքիւր մաղազատա զայէթ էհվէն ֆիյաթլա վէ հէր քէսին քէսէսինէ էլվէրիշլի սուրէթտէ սաթիտէքի էշեալար սաթըլմագտա տրը։ Շէօյլէ քի, հէր շէքլ վէ հէր ճընստա սալօն, եաթագ վէ եէմէք վէ իշ օտասը վէ եազբխանէ վէ իտարէխանէ էշեալարը, խալըլար, այնալար, իբէքլի վէ եունը գումաշլար վէ սաիրէ։

Ժօրժ Ժ. Բալթի մաղազասը՝ Լիվրբանընն պաչլըճա ֆպրրիգալարբյրա ճարի օլան միւնասէպաթը վասիսը վէ պինէֆա քՀնի ֆպարրիգալարը ասյէսինտէ քէնտի միւշթէրիլերինէ ֆէվգէլատէ նէֆիս վէ միւհէյմ մսալեալար իթա իթմէկի վէ տէրէճէի նիհայէտ էհվէն իւճբէրէլէ էշեալ մէգքիւրէյի եէրլէշտիրիպ տէօշէմէքլիկի վատ վէ թէտահհիւա իսէր։

ԼԻԲԹՕՆ ՆԱՄ ՖԱՊՐԻԳԱՆԸՆ ՁԱՅԼԱՐԸ

ԷՆ ԱԼԷԱ ՁԱՑ ՕԼՈՒՊ, ՏԻՒՆԵԱՆԸՆ ՀԷՐ ԹՈՒԱՖԸՆՏԱ ՊՈՒ ՁԱՑՏԱՆ ԲԷՔ ՁՕԴ ՍԱԹԸԼԸՐ։

ԻՆԿԻԼԹԷՐԱ ԳՐԱԼԻՑԱՍԸՆԸՆ ՁԱՅՃԸՍԸ

ԼԻԲԹՕՆ	Սէյլանատա չայ վէ գահվէ տէբօլարը։ Մարաէմա Միւր վէ Սիհամանի կարտէնա, Գօլօմպօ։	Տիւնեատա էն ալէա չայ։ Թէմիզ վէ բայիհալը։ ԼԻԲԹՕՆ
ԼԻԲԹՕՆ	Սէյլան իտարէխանէսի։	Զիֆֆթճիտէն տոզ բուճա միւթէէրլիքէ, եանի միշթէրիյէ կէլէր։ ԼԻԲԹՕՆ
ԼԻԲԹՕՆ	Հինատէ չայ մաղազա վէ տէբօլարը։	Լիբթօն թիճարէթխանէսինին չայլարը՝ Զիգակօ սերկիհինտէ էն եիւքսէք միւքեաֆիճաթը գազանմաշ տրը։ ԼԻԲԹՕՆ
ԼԻԲԹՕՆ	Նիւ-Եորգ իտարէխանէսի, Ն. 99 Ուոթեր սօգաղը։ Զիգակօ իտարէխանէսի, 1513։	

Լիբթօն թիճարէթխանէսինին գահվէ եիւլասասը իլէ գահվէ վէ հինտիպա եիւլասասը՝ բէք խալիս վէ նէֆիս վէ ալիշկան վէ լէզիզ օլտուղը թահթը թէէմինատ տիր։

Պուհնարատան գօլայճա լէզիզ պիր շէրպէթ թէէրիպ օլուհնը։

Լիբթօն թիճարէթխանէսինին սիւտ խալիասասը բէք ալէա օլուպ, գայմաղը չէգ տրը։

Ժամպօն, եաղ (լարտ), պիսքիւիթ, գազաս, գօնսէրվ, սալցա, գուլթու վէ գապ տէբրունինատ էթէլէր, սուրա վէ սաիրէ տաիսի վար տրը։

ԼԻԲԹՕՆ Սէյլանատա չայ, գահվէ վէ գազաս եէթիշտիրէն, տիւնեատա էն պէօյիւք չայ, գահվէ, գազաս վէ գօնսէրվ թիճարը։

Սէյլան սատասընտա էօսմիսի աթիտ մուհարրէր գահվէ, չայ վէ գազաս նէպպաթթրրն էն մէշհուր թարլայարընա Լիբթօն՝ եէկեանէ մուհասաբրէթ օլուպ, պու թարլայար՝ Սէյլանատա չայ։ գահվէ վէ գազաս եէթիշտիրմէկէ մախսուս էն ալէա պրոդի օլարագ, պունէրճէ էգզթաբ վէ մէհասէլի շամիլ տրը։

Թարլայարբն էսամիսի շունլար տրը։

Տամպաթէ, Լայմասօթ, Մանէրգատտ, Մանհատատպաթէ, Մուզաքէլ, Բուրբասի, Հանակալա, Ճիկրանէյլա վէ Գարանտակալա։

Լիբթօն թիճարէթխանէսինին Տէրսատէթ ատէնթէսի՝ Գալաթատա Մօմխանէսէ Նամիգ խանընտա 3—12 նումէրատա ՆԻԳՕԼԱ Պ. ԳՕՄԱՆՈՒԼՕ տրը։

ԱՆԳԼԻԱ

ԷՕՄԻՐ Վ. ԻՅՐԱՏ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

ՎԻԷՆՆԱՏԱ 1858ՏԷ ՄՈՒԷՍՍԷՍ

	Ֆրթ.	Ամ.
Քէֆալէթ ադչէսի 1889 դեկտ. 31տէ	91,706,	957·75
1890տա սիկուրթա իսթէն մէպալիղին եէքիւնի	28,633,	360·
» թէէսիյէ օլընան զարար ու զիյանը եէքիւնի	1,234,	743·
1871—90տաթէ էէսիյէ օլընան մէպալիղին եէքիւնի	164,760,	218·

Վէֆթթրընտա վէրէսէսինէ իքրամիյէ վէրիլմէք իւզրէ քէնտիյի սիկուրթայա գէզանարա թէէսիյէ օլընան թէէթթիւանթ (պէնէֆիս)՝ սէնէվվի ալընան իւճբէրէլէրին 100տէ 25ինէ պալիզ օլմըշ տրը։

Պիր միւտտէթը մուայյէնէտէ պէրհայաթ գալմագ իւզրէ քէնտիյի սիկուրթայա գօյանլարա թէէսիյէ օլընան թէէսիթթիւանթ՝ սիկուրթա իսիլէն մէգաբրը սերմայէլերին 100տէ 41 պուչուգընա պալիղ օլմըշ տրը։

«ԱՆԳԼԻԱ» սիկուրթա գումանեասընդն պաչլըճա չերտիթի պէրվէճէը աթի տիր։

1.—Վէֆթամ վուգուրյա իքրամիյէ ալմագ իչիւն սիկուրթա իտէ։ Մէսէլա, 35 եաշընտա օլան պիր քիմսէ՝ վէֆթթրընտան սօնրա տէրհյա վէրէսէսինէ 10000 ֆրանգըրգ պիր սերմայէ թէէսիյէ օլընմագ վէ միւտտէթը հայաթընտա տա քէնտիսինին էշալընա հագգը օյմագ իւզրէ սէնէվվի 291·70 ֆրանգ իւճբէթ թէէսիյէ իտէր։

2.—Պիր միւտտէթը մուայյէնէտէ պէրհայաթ գալմագ իւզրէ սիկուրթա (յօճուգլարա սերմայէ իչիւն թախսիսաթ, տօթասիսն)։ Մէսէլա, Սենվվի 320·30 ֆրանգրգ պիր իւճբէթ վէրիլմիկի հալտէ, պիր եաշընտա իքեն սիկուրթա իսիլէն պիր յօճուգ 20 եաշընը պիթիրտիքտէ, 10000 ֆրանգրգ պիր սերմայէ ախչընտա քէպը իսթիհգագ իտէճէք վէ Գումբանեանդն թէէսիթթիւանթընտան 100տէ 85ինէ հնսէ-յէնտ օլաճագ տրը։

Յօճուգլարա սերմայէ թախսիսաթը (տօթասիսն) իչիւն սիկուրթայա եաղբլանընդն թէէսիթթիւանթ հիսսէսի օրթա հիսապլա 100տէ 30 օլմըշ վէ 100տէ 41 պուչուգա գատար չբզմըշ տրը։ Պու հիսապճա ձէրդեամ սիկուրթայա եաղբլանալար՝ պէհէր 1000 ֆրանգ իչիւն 415 ֆրանգ տա թէէսիթթիւ ալմըշլար տրը։

Գարշբլրգ ճիւզի պիր սիկուրթա իւճբէթի թէէսիյէ օլուհնընդը թագտիրտէ, վէֆթամա վերէսէսինէ իքրամիյէ վէրիլմէք իւզրէ քէնտիյի սիկուրթայա գէզանալարդն վէրտիքլէրի տախի թէէսիմաթ թահթրընտա ալագալիրլեր։

Պէճիրմէճ մէսարիֆը թահսիլիյէ՝ պալէտատ մուհարրեր իւճբէթլէրէ տախիլ օլուպ, պունտան մատատա գումանեա տիրէ պիր յօգ գումանեալար կիպի Շարգատա զարար ու զիյանալար իչիւն ֆայդա բէսմ ադգ թիմէգ։

Պէճիրմէճ մալիսմաթ իչիւն Տէրսատէթտէ ուսմանի ադէնթէ